

Je církev pro silné, nebo pro slabochy?

Naše sbory zahrnují a přijímají dosti lidí nemocných, neúspěšných, životem zraněných, starých. Leckterý farář vyslechne mezi dveřmi vtipnou větu „všude jsem už byl, takže teď my zbýváte už jen vy, pane faráři“. To vše ukazuje, že křesťanství není nějaký teoretický koncept, ale něco, co už teď v praxi funguje tak, jak jeho zakladatel předpokládal. *Hodní a slabí, Tomáš Pavelka | 7*

Právě když jsem sláb, jsem silný	9
V nesvobodě se těžko dýchá. Den pro Kubu	25
Projekt Magdala - o pomoci těm, kdo byli zotročeni	29
Diakonie: Do boje proti neúměrnému zadlužování	33

foto: Jiří Hovorka

ÚVODNÍK

3 Jsme slabí, nebo silní – D. Ženatá

AKCENT

4 www.ceskybratr.cz

BIBLICKÁ ÚVAHA

5 Velikonoce nejsou věda – F. Ženatý

TÉMA

7 Hodní a slabí – T. Pavelka

9 Právě když jsem sláb, jsem silný... – Jan Roskovec

11 Evangelická mlčenlivost – L. Ridzoňová

12 OTÁZKA NA TĚLO

Kdy jste se cítili slabí ve víře?

CÍRKEV ŽIJE

17 Úsměv nestojí ani korunu. Rozhovor s Martinou Sklenářovou – D. Ženatá

19 Rodinné klima prospívá osobnostnímu růstu. Z církevních škol – J. Vybíral

20 Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu – P. Hanych

21 Medaile vděčnosti pro Evu Melmukovou – M. Soukup

22 Setkání na Travné ovlivnila životy i víru mnohých. Jubilea manželů Petrových – A. Plachý

23 Šachový memoriál Amose Pokorného – O. Macek

24 22. Dubna je Den Země

25 V nesvobodě se těžko dýchá – P. Hrudka

EKUMENA ŽIJE

27 Partnerské setkání v Kačabě – D. Hamrová

CÍRKEV SLOUŽÍ

28 Pastorační pracovnice – gma/DaZ

29 Projekt Magdala – D. Ženatá

31 Lidé v Čečensku trpí následky dvou válek – V. Roubalová

DIAKONIE

33 Nechceme jen hasit požáry – B. Čížel/P. Hanych

34 Africké příběhy (1) – P. Hanych

ZPÍVANÁ LITURGIE

36 Sborny s původní luterskou liturgií – E. Baťová

SLOVO

38 O křtu. Katechismus pro rodiče – D. Sedláček

39 Malým i velkým dětem – S. Bolom-Kotari

40 Z milosti trpět pro Krista – P. Hlaváč

41 Za pět minut dvanáct – J. Mamula

43 Ivan Klíma: Jak daleko je slunce – M. Židková

ÚVODNÍK

Jsme slabí, nebo silní?

To je dosti intimní a také subjektivní otázka. Navíc to není jednou daný, neměnný stav, ale záležitost značně proměnlivá.

Církev je jednoznačně vnímána jako morálně silná instituce, která má pomáhat slabým. A také to dělá. V rozhovoru s Jindřiškou Krpálkovou se dočtete o projektu Magdala, který pomáhá zpět do života vykořisťovaným a zotročeným. Dalším místem, kde se daří stavět slabé na nohy, jsou školy Evangelické akademie. Žákům se tam dostává podpory i mnohdy chybějícího rodinného zázemí. Více v příspěvku Jana Vybírala o brněnské Vyšší odborné škole sociálně právní. A což teprve, když domyslíme do důsledků práci oceněné zdravotní sestry Heleny Noskové, která ošetřuje a doprovází ty slabé z nejslabších, kteří už překračují pomyslný práh do nového domova. K tomu je třeba vnitřní síly!

Celá práce Diakonie je založena na pomoci slabým a potřebným. V každém čísle Českého bratra čteme na vyhrazených stránkách, kde všude se Diakonie angažuje a stará. Tentokrát o pomoci etiopským vdovám, jejichž manželé zemřeli na AIDS, i o zvyšování finanční gramotnosti severočeských rodin bojujících s neúměrnými dluhy.

Zároveň se mnohdy cítíme slabí. Nezvládáme své povinnosti, honíme se za touhami a sny s chabým výsledkem. Vždycky znovu si připadáme slabí, když je to, s čím jsme spojovali svůj život a své naděje, v troskách. Ať už kvůli neúspěchu, krizi či nemoci svých blízkých, nebo vlastní. Kazatel může cítit určitou slabost, když píše kázání, stojí za stolem Páně, křtí či žehná. Jenže to je vlastně spíš pocit, že není hoden. A víra je pak právě ten prostor, kde každý může nacházet sílu.

Silný prý není ten, kdo má sílu, ale kdo víc vydrží. Křesťan má naštěstí oporu v Kristu, takže se okolí může zdát, že vydrží víc. Každý křesťan však ví, že bez onoho ukřižovaného a vzkříšeného by byl jako vánek, jako pára nad hrcem. A je-li okolím vnímán jako silný, je to tím, že má odkud čerpat.

Inspirativní velikonoční čtení přeje všem

Daniela Ženatá

Časopis | Měsíčník | Číslo | Rok | Cena | Zpráva

O časopise

Evangelický měsíčník vychází od roku 1924. Nízký časopis je především čtenářům, zejména z evangelické veřejnosti, aktuální a nezajaté zprávy o dění v církvi jak z jejího ústředí, tak z farních sborů. Elektronicky otevřený časopis se kromě stálých rubrik věnuje různým společenským otázkám, čtenáři mají možnost přečíst si rozhovory se zajímavými osobnostmi, nejen z církevního

světa, ale i z oblasti kultury a vědy, komentáře k aktuálním událostem i k ekologickým otázkám. Do měsíčníku přispívají renomovaní publicisté, teologové i laici. V posledních letech se stalo příjemnou tradicí, číst čtenářům vínoční dílek v podobě hudebního CD. Svorníkem pro letošní 88. ročník Českého bratra je „Co my jako křesťané můžeme nabídnout k tématu...“ a zabýváme se tématy, která jsou celospolečensky aktuální – církve a majetek, Roznové mezi námi, vzájemní zpod.

Náklad periodika je 3200 ks, roční předplatná činí 990 Kč, ročněh je 44 stran. Redakční uzávěrka každého čísla je vždy 15. den v měsíci. Časopis vychází kolem 10. dne následujícího měsíce.

K dostání ve sborech, v knihkupectví Kalich (Praha, Jungmannova 91, Brno (Praha, Jošná 19) a Costa (Brno, Ralínska 5) nebo předplatitelským poštou.

[OHLÍDNAT předplatní Českého bratra na rok 2012 >>>](#)

Naturky

- Titus
- Církev-360
- Ekumenismus
- Církev-čtenáři
- Důležité
- Hledá
- Zpráva
- Rozhov

Hledat

Odnášení

Archiv časopisů v PDF

- Julešova čísla 2011
- Julešova čísla 2012

ČESKÝ BRATR SE PŘIBLIŽUJE LIDEM

www.ceskybratr.cz

Evangelický měsíčník rozšiřuje formy své existence

Klasický časopis na papíře vám, milí čtenáři, khodí do schránky, nebo jej odebíráte prostřednictvím sborů.

Na webových stránkách www.e-cirkev.cz můžete číst a prohlížet *Českého bratra* v elektronické podobě (v pdf formátu) v sekci Co děláme, podsekcí Publikace. Jsou tam také všechna čísla starších ročníků od roku 2010.

Nyní spouštíme i samostatné webové stránky *Českého bratra* www.ceskybratr.cz. Najdete tam obecné informace o časopise, kontakty na redakci, historii časopisu, postupně se bude plnit fotogalerie. V záložce Aktuální číslo najdete vždy předposlední vydané číslo časopisu. Není to chyba ani naše liknavá práce, je to praxe u periodik

obvyklá. Výhodu čtení nejnovějšího čísla má ten, kdo si jej koupí, zdarma na webu je k mání vždy číslo předchozí (a všechna starší). Na pravé straně najdete jednotlivé rubriky a v nich stěžejní články řazené pod sebou. Předností je, že můžeme publikovat barevné fotografie a využívat grafiky, která v černobílém vydání papírového časopisu není možná. Doufáme, že se náš časopis zase o kousek přiblížil širší veřejnosti, aniž by to ohrozilo jeho papírovou podobu. Zalistovat vlastnoručně skutečným *Českým bratrem* nebo moci si vzít časopis s sebou třeba do čekárny či autobusu má stále své výhody.

Čtěte a prohlížejte, komentujte, reagujte!

webmaster/šéfredaktorka

Velikonoce nejsou věda

Mk 15,37–38

Evangelisté popisují Ježíšovu smrt pomocí obrazu chrámové opony: „Ale Ježíš vydal mocný hlas a skončil. Tu se chrámová opona roztrhla vpůli odshora až dolů.“

Chrámová opona zakrývala nejsvětější svatyni v jeruzalémském chrámu. Oddělovala prostor lidí a prostor určený jen pro Boha. Jinými slovy, Bůh byl lidu nejbližší za oponou v nejsvětější svatyni. Mohl do ní vejít pouze velekněz, a to jen jednou za rok o Svátku smíření. Velekněz byl odborník, vyvolený pro tuto funkci.

Opona v jeruzalémském chrámu se nám může zdát jako „hloupost“, která se nás netýká. Avšak ve starozákonním svědectví jsou chrám, nejsvětější svatyně i opona něčím, co Bůh sám chtěl a přikázal. Bůh sám chtěl mít na zemi určité místo, kde by mohl být doma. To se však na Velký pátek změnilo.

Ježíš Kristus zemřel na kříži. A právě v tu chvíli, kdy skončil, se chrámová opona roztrhla. Co to znamená? Především to, že oddělený prostor určený výhradně Bohu už není třeba. Bůh už nechce být svázán s jedním místem a mít návštěvu jen jednou za rok. A proto vyhlásil nový pořádek ve vztahu mezi sebou a člověkem. Dal všem lidem veliké privilegium. Přístup k Bohu už není jen pro vyvolené odborníky, ale pro všechny. Speciálně vyškolení náboženští odborníci o Velkém pátku ztratili svůj džob. Už nejsou třeba. Bůh sám se dal poznat. Je to odhalení Bohem chtěné, úplné a nenávratné. Řečeno obrazem, opona se roztrhla vpůli – odshora až dolů, na dva kusy.

Proč se Bůh rozhodl „vyjít“ z nejsvětější svatyně, když ji podle Starého zákona sám chtěl? Proč změnil pravidla ve vztahu k lidem? Nevíme, do Boží kuchyně nevidíme. Když však budeme hledat vodítko v Písmu, zjistíme, že zájem o všechny národy světa byl v horizontu Božího díla od samého začátku.

První kniha Mojžíšova, Genesis, vypráví, jak Bůh kdysi dal Abrahamovi zaslíbení: „V tobě dojdou požehnání všechny národy“ (12,3). Toto zaslíbení

nese dějinami výhradně jen Boží vyvolený lid Izrael. Až do Velkého pátku. Chrámová opona se roztrhla odshora až dolů. Požehnání jako by se z nejsvětější svatyně vylilo do světa. Nyní pokrývá svým „signálem“ všechny národy země. Požehnání je nyní pro všechny. Vedle Izraele i pro všechny další národy, co jich na světě bylo, je a bude.

Opona se roztrhla. Co je za oponou? Docela rádi bychom za ni nahlédli. Jen se podívat, co tam je, co je vlastně to tajemství Boha, jaká je „věda“ velikonoce? Za oponou však není NIC! VŠECHNO se totiž odehrává na kříži. Právě na kříži můžeme Boha spatřit nejvíce. Právě tam odhaluje svou nejvnitřnější povahu. Bůh přišel k nám a zakusil celou lidskou existenci se vším, co k ní patří, včetně zrady, opuštěnosti, bolesti a kruté smrti. To znamená, že není žádná oblast života, žádné místo ani žádná situace, kde by Bůh nemohl být přítomen.

Chrámová opona se roztrhla odshora až dolů. Přístup k Bohu už nemá jen speciálně vyškolený odborný personál. K Božím věcem může mít přístup kdokoli. Ne však proto, že by velikonoce zvýšily naši kvalitu a my se mohli k Bohu konečně vyšplhat, nýbrž proto, že Bůh svou kvalitu snížil a přišel k nám. Chrámová opona se roztrhla vpůli odshora až dolů. Bůh je mezi námi. Jeho požehnání „pokrývá signálem“ všechny národy světa. Bůh je tu pro kohokoliv.

Velikonoce nejsou věda, a proto z nich vědu nedělejme. Věda dokáže svůj předmět zkoumání popsat. Avšak význam velikonoce se jednou provždy popsat nedá. Vždycky vyklouzne. Naštěstí velikonoce nestojí a neпадají s tím, zda jim rozumíme nebo nerozumíme. Není třeba se snažit proniknout za oponu a nahlédnout do Boží kuchyně. K Pánu Bohu nikdy „nevylezeme“. Avšak on jednou provždy „slezl“ k nám.

Nechme tedy velikonoce být a otevřme se jim. Snad se něco z toho, čím velikonoce jsou, zachytí v našem srdci.

Filip Ženatý, student bohosloví

Téma

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste,

oslavujeme Tě,
protože jsi mocný.

Prolomil jsi brány pekla,
hadu jsi rozdrtil hlavu.

Dej svému lidu sílu,
starcům dlouhý věk ve zdraví,
dospělým sílu do práce a radost ze života,
mladým rovnou páteř a čisté srdce,
dětem buď nejbliž,
ať se jich satan ani netkne.

Ty jsi se svým Otcem
a Duchem svatým
rovné moci, cti i slávy.

Amen

modlitba **Tomáše Pavelky**, foto Olga Stráňíková

Hodní a slabí

Aby se milost nestala povinnou

Církev pro silné, nebo pro slabé? Pro slabé, samozřejmě. Pro chudé, plačící, tiché, hladovějící a žíznící, milosrdné, čistého srdce – pro slabé. Je zajímavé, jak se v Ježíšově blahoslavenství zaslubuje Boží království v jedné řadě lidem, kteří mají nějaký životní problém (jsou chudí, pláčou, hladovějí a žízní), a těm, kteří mají, našimi slovy, dobrý charakter. Nerozlišeně. Protože, po pravdě řečeno, skutečně hodní lidé (ne ti, co umějí hodné dobře zahrát) mívají těžký život.

Hodní lidé

Lidé milosrdní, bezelstní, lidé, kteří nemají rádi spory, jsou bohužel v životě v jasné nevýhodě. Můžeme o nich říci mnoho hezkých slov – všichni o nich dovedou hezky mluvit. Ale, abychom nahlédli drsnou realitu, rande si s nimi obvykle nikdo dát nechce. A když už hodní lidé nakonec uzavřou nějaký svazek, bývají na tom obvykle bití. Všimněme si, jak často slyšíme v rozhovorech: „taková hodná ženská, ale na chlapy má smůlu“ nebo „takovej hodnej chlap, ale na ženský má smůlu“. Lidem se to jeví jako paradox, ve skutečnosti je to příčina a následek.

Podobně jako na této intimní rovině skončíme i na opačném konci, na rovině vysoce společenské, politické. Zrovna česká duchovní tradice vystihuje tuto zkušenost dosti realisticky v postavě knížete Václava. Ač člověk nikoliv zbabělý (jeho lebka nese stopy zhojených zranění z boje), přece se svou touhou po míru se sousedy stává pro domácí „kněžouřským králem“, kterého je pro dobro národa třeba odstranit. Když později dojde na obléhání Libice a obležení se hájí tím, že na den sv. Václava se nesmí bojovat, obléhatelé vtípně odpovídají „Když je váš svatý Václav, tak náš svatý je Boleslav“. A tak připomínání řádů a ohledů bude znít vždy suše a vždy se na ně najde nějaká vtípná odpověď. I humor sám (pokud to není jen pokus o humor) bývá drsný a stojí spíše na straně těch silných, i když nám všem bez rozdílu v životě jistě pomáhá. Smějeme se totiž většinou tomu, nad čím bychom jinak museli plakat. Být hodný je někdy trochu nuda.

A Kristus říká hodným lidem: vydržte to, nechte se zlomit, jste vysmíváni, ale ve skutečnosti je už všechno, na co hledíte, vaše. A budete mít i víc. V tom ať je vaše vnitřní síla, že jste královského rodu. A u Lukáše dodává Kristus ještě: „Běda, kdo se nyní smějete, neboť budete plakat a naříkat. Běda, když vás budou všichni lidé chválit; vždyť stejně se chovali jejich otcové k falešným prorokům.“

Chudí bez udání důvodu

Jak jsme už uvedli na začátku, Kristovo velkorysé zaslíbení nepatří jen lidem čistého srdce, ale i lidem, kteří jsou prostě chudí nebo z nějakého důvodu pláčou. Tedy lidem, kteří nejsou oslabeni, zranitelní díky tomu, že „svět ve zlém leží“, ale prostě od nůry. Ne každý je chudý, protože je poctivý – někdo prostě nemá dost kázně k rozum-

Rozpaky ve mně budí třeba plánovitě odmítání televize a lidové kultury vůbec, módní ekologický asketismus a celé to dnešní tažení proti „konzumní kultuře“.

nému hospodaření. Ne každý pláče, protože se mu stala křivda – někdo pláče (nebo by alespoň plakat měl) sám nad sebou. A přesto i takovým patří rovným dílem království nebeské. I takoví jsou spojeni do jednoho houfu, do jednoho stáda se spravedlivými. To nejde zpochybnit.

Ale je třeba rozlišovat mezi utrpením pro spravedlnost, které je ctností a kterým se opravdu lze chlubit – a prostě jen utrpením, při němž je nám ztrápených prostě a jednoduše líto.

V církvi i v nás samých se setkává člověk hodný a člověk slabý. A je důvodem k radosti, že naše sbory zahrnují a přijímají dost lidí nemocných, neúspěšných, životem zraněných, starých. Leckterý farář vyslechne mezi dveřmi vtípnou větu „všude jsem už byl, takže teď mi zbýváte už jen vy, pane faráři“. To vše ukazuje, že křesťanství není nějaký teoretický koncept, ale něco, co už teď v praxi funguje tak, jak jeho zakladatel předpokládal. ▶

Chudé nerovná se poctivé

Setkává se tedy člověk hodný a člověk slabý. Trvalé nebezpečí ovšem je, že se slabost, zemdlenost, mrzutost sama o sobě začne pokládat za ctnost. A tak třeba církev stále ohrožuje sklon najít zálibu v bezúčelné askezi, odpírání si něčeho příjemného, jen abych se odlišil. Třeba u pietistů nabýváme dojmu, že třemi hlavními sloupy křesťanství je nepít, nekouřit, netancovat. Volba těchto tří nevinných (pokud uměřených) životních příjemností je zřetelně svévolná.

Rozumnější a ovšem náročnější je ono Pavlovo „Všecko zkoumejte, dobrého se držte“, tedy dokázat z bohaté nabídky doby vybrat to, co nám slouží, místo aby nad námi vládlo.

V době vzniku pietismu většina lidí pila, kouřila a tancovala. Kdo ne, byl tím společensky vyloučen a hned si mohl připadat jako trpící, aniž by musel trpět pro to, co za utrpení skutečně stojí, a sice láska a spravedlnost. Podobné rozpaky ve mně budí třeba plánovitě odmítání televize a lidové kultury vůbec, módní ekologický asketismus a celé to dnešní tažení proti „konzumní kultuře“. Rozumnější a ovšem náročnější je ono Pavlovo „Všecko zkoumejte, dobrého se držte“, tedy dokázat z bohaté nabídky doby vybrat to, co může třeba vypadat lacině, ale ve skutečnosti je hluboké. Co nám slouží, místo aby nad námi

vládlo. A možná trochu zaujatě počítám k bezúčelné askezi i v současných církvích rozšířenou zálibu v estetické ponurosti či neumětelství: Když církev užije nějakých obrázků, buď nesmí být poznat, co na obraze je, nebo to musí být neumělé kresby dětí nebo na obrázku musí být člověk starý či nemocný. O děti, staré a nemocné se máme starat na prvním místě, ale to, že si je dáme na vývěsní štít, z nás hodné lidi neudělá.

Dělám to zadarmo

Když jsme zmínili neumětelství: církevní prostředí je skutečně vlídné, to podle mě pozná každý, kdo přejde ze zaměstnání v církvi či diakonii do státního nebo soukromého sektoru. A církev stojí na dobrovolné práci. Nebezpečná je pro ni myšlenka: „Když to dělám zadarmo, nikdo mě nesmí kritizovat.“ Všimněte si, že téměř kdokoli, kdo je v církvi navržen k nějakému úkolu, nechává se dlouho přemlouvat, aby pak vždy mohl říci „ale já to dělat nechtěl“. Přitom dostat úkol v církvi je velké vyznamenání – tím přece Bůh člověku jasně říká, co od něho chce! Kolik jen lidí se trápí myšlenkou, co od nich Bůh chce, jaké je jejich místo. A tady je to řečeno otevřeně, potvrzeno většinou – a odměna? Ta je v nebesích. Kdo má odpovědný, důležitý úkol, musí být (uctivě) kritizovatelný. Bez kritiky není nikdo schopen pracovat trvale správně, protože všeho si člověk nikdy sám nevšimne.

Tyranie slz

Na nejhlubší rovině se vlídnost a slabost v církvi střetává samozřejmě v osobních vztazích. Zde jejich společné a vzájemné povolání ohrožuje tzv. tyranie slz. Tedy když se ze soucitu a laskavosti stane povinnost, kterou si někdo nárokuje. „Mám zbabraný život, všichni mi tedy musí pomáhat a všechno mé jednání omlouvat.“ Naprosto nemusí – a stačí vyjít z útulného církevního kroužku do světa, aby se člověk přesvědčil, že jinde nepochodí. Milost Boží, to je přece ten nejzásadnější projev Boží svobody. Kristus nemusel jít na kříž, jak po svém zatčení

dává důrazně najevo všem kolem, ale šel. Stejně tak křesťan nemusí být hodný – ale být takový má. A že něco „mám“, to znamená víc, než že „musím“ – to je ta křesťanská svoboda. A proto také člověk vždy bude dlužit Bohu – a slabý milosrdnému, nikdy ne naopak. V církvi by tedy velmi často měl znít tento dialog: „Ani nevím, jak vám mám poděkovat.“ – „To nestojí za řeč.“ A nad pomyšlení skvělé je právě to, že člověk má stejnou důstojnost, ať už z jeho úst zní ta první věta, nebo ta druhá.

Tomáš Pavelka, farář v Lounech

POHLED BIBLISTY

Právě když jsem sláb, jsem silný...

Pavlov výrok z 2K 12,10, který jsem si vypůjčil pro nadpis, naznačuje, že otázka slabosti a síly, případně vztahu „slabých“ a „silných“ patřila k těm, na nichž se apoštol sobě i svým čtenářům pokoušel ozřejmit tu novost a jinakost, kterou do lidského života vnáší Kristovo evangelium.

O slabosti a slabých Pavel ve svých dopisech psal poměrně často – a vlastně není divu. Otázka síly a slabosti přece patří k těm základním, které si nutně klademe všichni. Chceme a potřebujeme být silní, mocní a schopní – slabost, nemožnost a neschopnost patří jednoznačně k omezením našeho života, protože život sám je pohyb, vzepření proti nicotě, a tak je k němu třeba síly. Tam, kde síla, schopnosti a možnosti klesají k nule, začíná se roztahovat nebytí, nebo řečeno méně filozoficky: smrt. Ne náhodou výraz, který v řečtině označuje obecně „slabost“, má také konkrétní význam „nemoc“, jak jej ostatně často převádějí do češtiny Kraličtí.

Otázkou pak je, co je doopravdy silné, kde a jak sílu hledat a získat. A potíží je v tom, že my lidé někdy sílu, moc a schopnosti potřebujeme ukazovat a uplatňovat nejen jako vzpouru života proti nicotě, ale také – a se zvláštní oblibou – jako přemáhání, někdy i znásilňování slabých, či alespoň slabších. Je známá věc, že mnohem raději zápasíme se slabostmi druhých než s těmi vlastními.

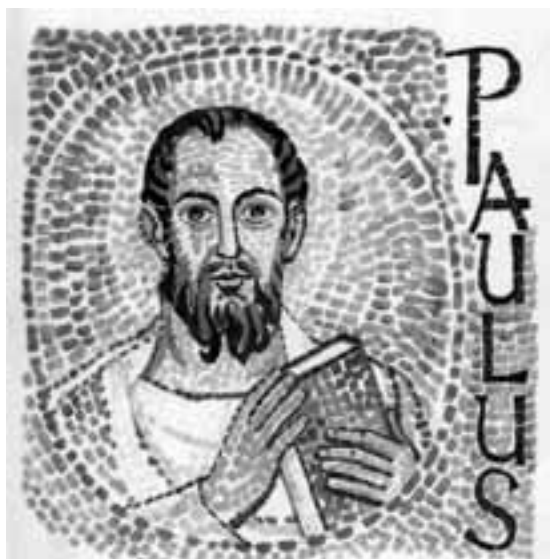
V tom, co Pavel o slabosti a síle píše, můžeme rozlišit dva okruhy. V prvním sám sebe prohlašuje za slabého, a dokonce se tím chlubí, ve druhém se počítá mezi silné. Ten první se týká toho, co člověku přináší jeho víra v Krista. Kdo ve víře přijal evangelium, svědectví o tom, že Bůh vzkřísil z mrtvých ukřižovaného Ježíše, založil svůj život na této nepochopitelné a nevysvětlitelné, nepravděpodobné, a přece skutečné Boží moci. „Kdo je v Kristu, je nové stvoření,“ prohlašuje Pavel (2K 5,17).

Ale co to znamená, jak se to projeví v tom, co prožíváme?

Ohled na ostatní má být měřítkem svobody.

Křesťané byli zřejmě od samého počátku v náboženském pokušení představy, že život „v Kristu“ bude již životem zbaveným trápení a nesnází, životem prodchnutým Boží nezdolnou mocí a svobodou, a někteří proto hledali doklady Boží přítomnosti v úspěchu, oproštění od nemocí, silném náboženském prožitku. Pavel však tuto představu zásadně zpochybňuje. Boží moc se podle něho nejzřetelněji projevuje tam, kde je jisté, že to není jen jiné pojmenování lidské síly a schopnosti.

Ve 2K 12,7–10 uvádí příklad ze svého osobního života. „Osten v těle“ je nejspíš nějaká bolestivá, chronická nemoc, kterou trpěl. Pavel vypráví, ►

že se opakovaně modlil, aby jej Bůh tohoto trápení zbavil. Jako odpověď na tyto modlitby však přijal pochopení, že se má spokojit s Boží milostí, tedy s oním ujištěním evangelia o Boží vysvobozující přízni projevené a potvrzené v Kristu. Vnějšího dokladu v podobě úlevy od konkrétního trápení se mu nedostalo, ale Pavel to přijal jako způsob, jímž Boží moc ve světě působí. Ne jako síla, která by apoštola proměnila v nadčlověka nezlomného zdraví a neodolatelné osobní přitažlivosti – a na to posléze lákala i všechny jeho posluchače, nýbrž jako služba člověka všelijak zkoušeného, jehož poselství však překvapivě dochází sluchu a přijetí právě této všední slabosti navzdory. K lidské slabosti se připojuje, na ní se projevuje moc Kristova. Tak Pavel objevuje sílu (Boží) ve své slabosti.

Pavel tuto povahu Boží moci vidí v souvislosti se základní strukturou evangelia: je to přece poselství o vzkříšení ukřižovaného. Vzkříšení přitom nechápe jako jakousi Boží korekturu, která překonala Ježíšovu smrt a tak „vymazala“ ukřižování z jeho příběhu. Naopak: vzkříšení je především Boží potvrzení, jakási „certifikace“ Ježíšovy cesty – a tedy i kříže, odhalení jeho smyslu. Dá se proto říci, že Bůh jednal (a jedná) nejen navzdory „slabosti“, ale skutečně jejím prostřednictvím. O lidskou víru se podle Pavla uchází „bláznivá“ zvěst o ukřižovaném spasiteli (1K 1,18–25). Toto evangelium pak také staví otazník nade všechno, co jinak lidé považují za „moudré“ a silné – a odráží se i v tom, mezi jakými lidmi především nachází kladnou odezvu.

K víře v toto evangelium nemůže být člověk přiveden žádnými „figly“, ničím, co by ho z vnějšku

uchvátilo a jaksi „přinutilo“ věřit. Tak s křesťanskou vírou, jak jí rozumí Pavel, těsně souvisí svoboda. A se zápasem o svobodu víry v křesťanských společenstvích souvisí druhý okruh Pavlových výpovědí o silných a slabých.

V obšírných výkladech adresovaných do Korintu (1K 8,1–11,1) a do Říma (Ř 14,1–15,7) se Pavel zabývá otázkou, která je v různých obměnách v církvi živá asi v každé době: jak souvisí víra a její náboženské projevy, dnes bychom řekli zbožnost. V podrobnostech se tyto výklady liší, jako se zřejmě lišily i konkrétní podoby problému na obou místech. Ale v obou případech se Pavel pokouší překonat vnitřní napětí, které mezi křesťany vnášel odlišný názor na to, zda a jak se víra pojí s dodržováním určitých náboženských zásad – tehdy zvláště udržování odstupů od pohanských kultů odmítáním jíst maso ze zvířat poražených jako oběti v chrámech, dodržování svátků a rozlišování přijatelných a nepřijatelných pokrmů. Pavel mluví o slabosti svědomí (1K 8,7) či slabé víře (Ř 14,1; Bible 21 tu výstižně překládá „choulostivá víra“) těch, kdo byli v těchto otázkách opatrnější a pečlivější. Nebyli to nutně křesťané židovského původu, jak se

Všechno je dovoleno, ale ne všechno je prospěšné.

někdy uvádí, některé zmínky (např. 1K 8,7) ukazují naopak na pohanský původ takto nejistých.

Síla, k níž se sám Pavel hlásí („my“: 1K 8,6; Ř 15,1), se projevuje ve svobodě plynoucí ze spolehnutí na svrchované Boží panství nad celým světem, takže nějakého úzkostlivého rozlišování není třeba. Pavel se však i tady velmi důsledně drží přesvědčení o povaze svobody víry, kterého jsme si již všimli: jestliže poznání víry je skutečně výlučně věcí působení Boží moci, nelze k němu člověka dostat žádnými vnějšími prostředky, ani naléháním na to, jak by svoboda měla vypadat. Pavel to respektuje, a tak se nepokouší „slabost“ víry či svědomí nějak léčit a posilovat, nýbrž velmi rozhodně nabádá ty, kdo onu svobodu pocítují, aby se v ní omezili a „slabé“ svým „nenáboženským“ chováním nepohoršovali. Používá přitom vskutku silných slov: kdo uplatňováním své svobody „ubíjí slabé svědomí“ druhých, „hřeší proti Kristu“.

K orientaci má zřejmě posloužit jakési pravidlo, kterým Pavel své pojetí evangelijní svobody vystihuje: „všechno je dovoleno, ale ne všechno je prospěšné“. „Prospěšné“ pak upřesňuje jako „budování“

(společenství v církvi, ČEP: „společný růst“; srov. Ř 14,19). Ohled na ostatní má být měřítkem svobody. Ačkoli hlavní břemeno tohoto (svobodného!) sebeomezení vkládá v obou epištolách na „silné“, v Ř 14,3.10 zachytíme pokyny oboustranné, v nichž se obrací také na „slabé“ a žádá je, aby „nesoudili“ ty, kdo jejich opatrnost nesdílejí. V zásadě, pokud to obě strany unesou, by tedy podle

Pavla mohla být v církvi v otázce náboženské podoby víry značná rozmanitost. Je však na těch, kdo mají svobody víc, aby byli solidární se „slabšími“. I tady platí, co Pavel pověděl o křesťanském soužití obecně (Ř 12,16): „nesmýšlejte vysoko, ale věnujte se všedním službám“.

Jan Roskovec

(autor působí na katedře Nového zákona
Evangelické teologické fakulty UK)

MOHU SE NĚKOMU SVĚŘIT SE SVOU SLABOSTÍ?

Evangelická mlčenlivost

Sestra Vomáčková je nemocná.

Víte, že sestra Vomáčková je nemocná? Nechtejte jí zavolat?

Doslechla jsem se, že sestra Vomáčková je na tom špatně. Potkala jsem ji u doktora, byla na vyšetření..., asi s tím půjde na operaci...

Včera jsem byla u sestry Vomáčkové, byla celá skleslá, dělají jí starosti její děti...

Dcera sestry Vomáčkové se rozvádí. Už to u nich doma nebylo k vydržení...

Sestra Vomáčková se zhroutila. Není divu, bylo toho na ni moc. Chudák...

Co říct a co si nechat pro sebe? Jsme rodina sboru, rodina církve, bratři a sestry. Rodina dosti široká. A povídává. Rozhovor je základem komunikace, rodí se z něho vztahy. Je dobré o sobě vědět...

Ale co všechno?

(Fiktivní) sestra Vomáčková, která do kostela nechodí úplně pravidelně, takže si nevšimneme prázdného místa v lavici, může být nemocná už dlouho, trápit se, být na všechno sama... a pak se někomu svěří... a ten někdo ji vyslechne a přemýšlí, co s takovou informací dál... Ví teď o nemoci sestry, ví možná mnohem víc, řekla mu o sobě něco, co se dlouho bála říct nahlas...

A jak odpovědět, když se mě na sestru Vomáčkovou někdo zeptá?

Farář, staršovstvo sboru i sborová sestra jsou vázáni slibem mlčenlivosti.

„Jsem hotov zachovávat v tajnosti vše, co mi bude důvěrně svěřeno.“ (Tato věta je podle *Agendy* součástí slibu při pověření k práci v dané funkci.)

A podobné pravidlo by mělo platit i pro dobrovolníky v křesťanské službě či sborové diakonii (byť nejsou obvykle ke své práci oficiálně povoláni, resp. neskládají slib) a vlastně pro všechny.

Někdo má jasno, jaká informace patří už mezi ty „důvěrné“ a jaká by měla být sdělena někomu dalšímu. Přesná pravidla ale nemáme. Jsou situace, kdy se můžeme dotyčného zeptat, zda můžeme

či máme někomu dalšímu říct, o čem jsme spolu mluvili, ale většinou zůstaneme na rozhodování sami. A sami budeme i na nesení tajemství, které opravdu dál sdělovat nemůžeme. Uneseme to? Kde najít „vrbu“? Jednou z pomocí pro tyto případy může být supervize, která začíná být pro lidi v pomáhajících profesích zvyklostí.

Někoho trápí nemoc, obavy, strach o blízkého člověka. Někoho sužuje vina nebo pocit viny.

V naší církvi není obvyklá tzv. ušní zpověď, a tak může být pro někoho, kdo by o ni stál, problém se faráři svěřit s něčím těžkým, s vinou, se selháním. Jak s tím mám přijít? Jak si o rozhovor říct? Co si ►

o mně bude myslet? Neřekne to někomu dalšímu?

Je škoda, když potřeba důvěrného sdílení zůstane oslyšena. Když se jí bojíme vůbec vyslovit. Překročit pomyslný práh pomyslné zpovědnice.

Tak může farář uslyšet povzdech: „Bylo to tak těžké... Tolik bych býval stál o rozhovor, o to, aby se se mnou někdo pomodlil...“ Jenže to bylo před rokem.

Lenka Ridzoňová, farářka

OTÁZKA NA TĚLO

Kdy jste se cítili slabí ve víře?

Šárka Grauová, portugalistka

Obecně řečeno, na cestě do Emauz. Vždycky znovu, když je to, s čím člověk spojoval svůj život a své naděje, v troskách a jako jediné řešení se nabízí sbalit si fidlátka a jít.

Karel Šimr, farář

Slabý se cítím často. Ale víra je právě ten prostor, kde nacházím sílu. Víím, že apoštol to myslí jinak – to ale musí o člověku říci druzí. Určitou slabost cítím, když chystám kázání, stojím za stolem Páně, křtím nebo zvěstuji Boží odpuštění. Jenže to je vlastně spíš vědomí nehodnosti tváří v tvář svatému. Tedy spíš silná víra.

Lia Ryšavá, presbyterka

O tak intimní záležitosti, jako je víra, o pochybnostech i o vrcholech víry, nejsem zvyklá hovořit, a zejména ne veřejně. Možná i to je dědictví určité reformované věčnosti až upjatosti, v níž jsem vyrůstala a z níž necítím potřebu vyjít. Svoje slabosti, pochybnosti i radosti, tedy každý svůj den, si však bez víry nedokážu představit.

Věra Červinková, náměstkyně seniorátního kurátora
Mám-li být zcela poctivá v této odpovědi, cítím se slabá ve víře poměrně často. Snažím se před Pánem Bohem uniknout a on mě vždycky dostihne. A to je nakonec moc dobře, ne?

Pavel Kočnar, vězeňský kaplan

Vždy, když podlehnu pokušení spojovat víru jen se svými vlastními pocity, zkušenostmi a touhami, a zapomenu na pocity, zkušenosti a touhy svých věřících i nevěřících bližních.

Tomáš Dittrich, šéfredaktor Života víry

Slabý ve víře jsem se opakovaně cítil, když jsem se dozvěděl, že se někomu, koho mám rád, stalo něco špatného, například někomu z rodiny nebo ze sboru. Většinou mě tento prožitek vedl k tomu, že jsem si uvědomil, že mi nezbyvá, než se začít modlit.

Miloš Hübner, senior

V mládí a v dětství, když jsem do omrzení slyšel, že víra je jen pro hloupé a nevzdělané, nevěděl jsem nikdy, co na to pohotově odpovědět. Něco smysluplného mě napadlo až doma. Dnes to bývá v situacích, kdy se církev početně umenšuje, její lidové zázemí roztává jako sníh na jaře a nevím, co bych s tím mohl dělat.

Martin Balcar, manažer pro vnější vztahy Diakonie

Vážně? Třeba když se mi spustí představitost při pohledu na krásnou ženu. Těch situací jsou ale mraky.

SYNODNÍ RADA

Na zasedáních 21. února a 6. března projednala synodní rada 68 titulů. Z nich vybíráme:

Sbory a pracovníci

Synodní rada neschválila žádost Ochránovského sboru v Potštejně o povolání Hany Vacovské na místo pastorační pracovníce sboru na 0,5 úvazku.

Synodní rada vzala na vědomí zprávu o průběhu a hodnocení zkoušky presbyterů Václava Skalického a Vladimíra Pavlíčka a udělila jim osvědčení o způsobilosti k ordinované službě presbytera.

Fakulta a bohoslovci

Studenti Ondřej Zikmund, Michael Pfann a Jonáš Plíšek a studentka Zdeňka Klára Černá, kandidáti služby v církvi, předložili synodní radě roční zprávu o své účasti na sborovém životě ve svých mateřských farních sborech. Studentovi Benjaminu Kučerovi udělila SR stipendium ve výši 10 000 Kč na akademický rok 2011/2012 a vzala na vědomí zprávu o jeho činnosti na sboru.

Vikariát

Vnitřní pravidla ČCE neumožňují vykonávat vikariát, resp. jáhenskou praxi na nižší než 100% pracovní úvazek. Získat osvědčení o způsobilosti k ordinované službě jáhna v ČCE je možné cestou absolvování šestiměsíční praxe v některém ze sborů ČCE s tím, že po dobu trvání této praxe by byl zájemce přicházející z jiné křesťanské církve zaměstnán jako pastorační pracovník, a to na minimálně 50% pracovní úvazek.

Správa církve

Synodní rada vzala na vědomí zprávy ze zasedání seniorátních výborů: Libereckého, Moravskoslezského, Chrudimského, Východomoravského, Královéhradeckého, Ústeckého a Brněnského seniorátu. V souvislosti s rezignací Evy Skálové na funkci seniorátní kurátorky chrudimského seniorátu byl povolán první náhradník Milan Chyba. Rovněž vzala SR na vědomí zprávy z vizitací seniorátního výboru Pražského seniorátu na sborech v Praze-Strašnicích, ve Škvorci a v Soběhrdech.

SR schválila pracovní řád ÚCK, směrnici o čerpání dovolené a pravidla pro vysílání zaměstnanců a členů ČCE na zahraniční cesty, vše s účinností od 1. 4. 2012.

Jeronymova jednota

Synodní rada doporučila projekty farních sborů ČCE v Jilemnici (rekonstrukce stropů), Poděbradech (generální oprava instalací fary) a Ratiboři (výměna střešní krytiny kostela) na zařazení do Projektokatalogu Gustav-Adolf-Werk 2013.

Zahraniční sbory

Synodní rada ukládá ústřední církevní kanceláři připravit pro zasedání synodu dokument k opakované volbě Petra Brodského na období 1. 1. 2013–31. 12. 2015 na 50% pracovní úvazek. Synodní rada připraví dopis do sborů s informací o současném vztahu ČCE s českými sbory ve východní Evropě a výzvou kazatelům ke krátkodobé i dlouhodobější výpomoci v této oblasti.

Mládež

Synodní rada schválila upravený statut fondu sbírek z večerních bohoslužeb pražského kostela u Martina ve zdi a jmenovala administrátorem fondu seniorátního faráře pro mládež Mikuláše Vymětala.

Výchova

Synodní rada jmenovala Lenku Ridžoňovou členkou poradního odboru pro práci s dětmi.

Ekumenické vztahy

V Ostravě proběhlo jednání komise pro Evropské setkání představitelů členských církví Luterského světového svazu. Rozhovor byl velmi konstruktivní a přípravy probíhají v produktivním duchu. Synodní rada potvrzuje dosavadní delegáty ČCE v Komitétu luterských církví v ČR (Daniel Ženatý, Jana Rumlová a Gerhard Frey-Reininghaus) na další období.

Synodní rada delegovala na Ekumenický studijní kurz v Josefstalu v květnu 2012 Marii Molnárovou. Na Synod Evangelické Jednoty bratrské v Königsfeldu v červnu 2012 Jana Satkeho. Na Luterskou liturgickou konferenci s tématem Hudba je Boží dar do Heilsbronnu v červenci 2012 Ladislava Moravetze.

JUBILANTI

Synodní rada pověřuje ekumenické oddělení, aby požádalo Presbyterní církev USA o prodloužení působení Karen Moritzové v ČCE o další tři roky, tedy od 1. 7. 2013 do 30. 3. 2016.

Synodní rada bere na vědomí zápis řídícího výboru Ekumenické rady církví ze dne 9. 2. 2012 a pověřuje ústřední církevní kancelář, aby jednala s navrženými delegáty o jejich působení v komisích ERC a aby hledala další delegáty do komisí, v nichž zatím ČCE nemá na příští období zastoupení.

Synodní rada vzala na vědomí informaci od regionální biskupky Dr. Dorothey Greinerové. Ta ve svém dopise sděluje, že církevní oblast Bayreuth je pro další tři roky připravena finančně podpořit působení faráře Petra Chamráda v oblasti příhraniční spolupráce, zejména v duchovenské péči o německé a české lázeňské hosty.

V souvislosti se 40. výročí Leuenberské konkordie synodní rada souhlasí s uspořádáním společného semináře Evangelické teologické fakulty a Husitské teologické fakulty k tématu, přípravou slavnostní bohoslužby v Olomouci, otištěním Leuenberské konkordie v budoucím *Na každý den* a se záměrem vydat některé texty v češtině formou sborníku.

Diakonie

Synodní rada schválila dokument „Rádce pro volby a potvrzování voleb dozorčích rad středisek Diakonie ČCE“ a ukládá ústřední církevní kanceláři rozeslat jej sborům.

Různé

Synodní rada vzala na vědomí, že ústřední církevní kancelář prostřednictvím koordinátorky projektu Janky Halukové oslovila Ministerstvo pro místní rozvoj ČR s prosbou jasně definovat povinnosti příjemce dotace během pětileté doby udržitelnosti projektu Zachování odkazu památek reformace. J. Haluková se v rámci udržitelnosti projektu zúčastnila dvou veletrhů (Regiontour v Brně zaměřený na církevní turistiku a mezinárodní veletrh cestovního ruchu Holiday World na pražském Výstavišti), kde prezentovala náš projekt.

Na vědomí vzala SR zprávu o jednání se zástupci Národního archivu o rámcovém plánu deponování části fondů Ústředního archivu ČCE do Národního archivu. Bylo dojednáno, že v první fázi budou v roce 2012 deponovány archivní fondy bývalé Deutsche Evangelische Kirche in Böhmen, Mähren und Schlesien (DEKIBMS) o celkovém rozsahu 50 běžných metrů z celkového příslibeného množství cca 300 běžných metrů v budoucnu deponovaného archivního materiálu, který je zatím uložen v Ústředním archivu ČCE. **DaZ**

V měsíci dubnu 2012 slaví kulaté nebo půlkulaté narozeniny (od padesáti let výše) tito současní a bývalí pracovníci v církvi:

Milena Palásková 60

Jaroslav Vítek 65

Pavel Stolař 60

Dagmar Ondříčková 55

Eva Zadražilová 50

Jaroslav Nečas 65

Václav Otta 85

Alois Němec 65

ÚMRTÍ

Ve věku nedožitých 84 let zemřela v Příbrami ThMgr. Ale-na Šounová (roz. Štěrbová), jedna z prvních čtyř ordino- vaných žen farářek ČCE. Naposledy působila v Příbrami.

Z DOMOVA

Sestra roku 2011

Letos 28. února byla v Paláci Žofín na Slovanském ostrově v Praze během slavnostního vyhlášení celo- státní ankety Sestra roku 2011 za oblast Sestra v so- ciální péči jako vítězka vyhlášena zdravotní sestra z Hospicového hnutí – Vysočina, o. s. v Novém Městě na Moravě Helena Nosková.

Soutěž Sestra roku, koncipovaná jako poděkování sestřám a ostatním nelékařským zdravotnickým pra- covníkům za jejich mimořádnou a nelehkou práci, se koná již léta. Záštitu nad oceněním převzala i letos Dagmar Havlová za Nadaci Dagmar a Václava Havlo- vých VIZE 97 a také primátor hlavního města Prahy

Bohuslav Svoboda. Odborným garantem je Ministerstvo zdravotnictví ČR.

Tento úspěch je velkým oceněním nejen samotné vítězky, ale i nelehké a náročné práce pracovníků v terénní hospicové péči, kterou Hospicové hnutí – Vysočina, o.s. ve žďárském okrese již od roku 2005 vykonává.

Vojtěch Zikmund

ZE SVĚTA

Íránský pastor má být brzy oběšen za „šíření neislámského učení“ a „odpadnutí od islámu“

Res Claritatis (Írán). Íránský protestantský pastor Youcef Nadarkhani, odsouzený k trestu smrti pro svou víru, má být v nejbližších dnech popraven. Oznámila to Mezinárodní společnost pro lidská práva (ISHR) se sídlem ve Frankfurtu nad Mohanem. Podobné informace mají též další organizace hájící lidská práva – Christian Solidarity Worldwide (Londýn) a Americké centrum pro právo a spravedlnost (Washington). Podle ISHR bylo ústřední věznici v Rashtu, kde je pětatřicetiletý pastor vězněn, nařízeno, aby připravila vše pro brzké splnění příkazu k popravě.

Nadarkhani byl 22. září 2010 odsouzen k smrti oběšením za „šíření neislámského učení“ a „odpadnutí od islámu“. Podle ISHR soud ještě 20. prosince 2011 doporučil snažit se alespoň rok o návrat Nadarkhaniho k islámu. Ten však již odmítl nejméně čtyři nabídky

zřít se křesťanské víry. V islámské republice je náboženské právo šaría základem právního systému, který za „odpadlictví od islámu“ stanoví trest smrti. Na 98 % ze 74 milionů obyvatel země tvoří muslimové. Počet konvertitů ke křesťanství se odhaduje na 250 000. Kromě toho v zemi žije až 150 000 převážně pravoslavných arménských a syrských křesťanů.

Případ Nadarkhani přitahuje pozornost celého světa

Případ Nadarkhani přitáhl celosvětovou pozornost. Pastora se zastává mimo jiné americká ministryně zahraničí Hillary Clintonová, petiční výbor německého Spolkového sněmu, zmocněnec spolkové vlády pro lidská práva a humanitární pomoc Markus Loening (FDP), předsedkyně sárské vlády Annegret Kramp-Karrenbauerová a generální sekretář CDU Hermann Grohe. ISHR shromáždila více než 23 000 podpisů na petici za propuštění Nadarkhaniho. Ale zdá se, že Írán se nenechá vlnou mezinárodního pobouření ovlivnit, říká mluvčí představenstva ISHR Martin Lessenthin.

Dokonce i ratifikovaná mezinárodně závazná úmluva o lidských právech nechává teheránský režim chladným. Pokud by byl Nadarkhani skutečně oběšen, byla by to podle Lessenthina „nejen první poprava s oficiálním zdůvodněním odpadlictví od islámu, ale zároveň i krok do temného středověku“. Hamburská pobočka ISHR pořádá za Nadarkhaniho od září sobotní tiché demonstrace.

ChristNet

OZNÁMENÍ

Pozvánka na seniorskou dovolenou v Chotěboři

I my staří toužíme po společenství, potřebujeme si navzájem sdělit své zážitky. Jak radostné, tak i všelijaká trápení, bolesti a smutky. Kde najít takové společenství? Mám velmi dobrou zkušenost s každoročním pobytem seniorů v našem evangelickém středisku v Chotěboři. Že už jsme na to staří, abychom trávili dovolenou tak trochu „tábornicky“? Hůlky a jiné pomůcky přece nejsou na závadu! I když jich rok od roku přibývá, vše zvládneme s úsměvem a vzájemně si pomáháme. O programy se stará vedení, ale může přispět i kdokoli, kdo má něco zajímavého. Každoročně se pořádá i výlet autobusem po okolí, např. po sborech na Vysočině. Těch deset dní vždycky rychle uteče,

ale načerpáme novou energii, máme mnoho krásných vzpomínek a získáme nová přátelství. **Miluše Tytlová**

Pobyť seniorů se koná letos od pátku 15. do neděle 24. června. Cena je 2600 Kč. Doprava autobusem z Prahy přímo do střediska a zpět. Terén je schůdný i pro ty, kdo chodí s holemi. Stravování včetně diet bez příplatku. Pobyť není vyhrazen jenom členům církve, rádi přivítáme každého, kdo chce strávit příjemné dny ve společenství věřících lidí v pěkné přírodě na Vysočině.

Přihlášky a další informace: Dana Rotkovská, FS Libčice nad Vltavou, tel. 233 930 823, 776 798 580.

CÍRKEV ŽIJE

Studentky Vyšší odborné školy sociálně právní Brno

Úsměv nestojí ani korunu

Životní milníky, výzvy a postřehy nové personalistky

Martina Sklenářová (1973) vystudovala speciální pedagogiku v Praze a v rámci celoživotního vzdělávání absolvovala pětiletý psychoterapeutický výcvik. Pracovala v protidrogové oblasti, později jako odbornice na poruchy chování v pedagogicko-psychologické poradně v Brně. Spolupracuje s centrem pro rodinu, kde vedla rodičovské skupiny v kurzu efektivního rodičovství. V únoru 2012 nastoupila do ústřední církevní kanceláře na post náměstkyně pro personalistiku a vzdělávání. Má devítiletého syna.

Odkud pocházíte a kde jste vyrůstala?

Pocházím z razoviteho regionu, jak zpívá Jaromír Nohavica, z Ostravy. Vyrůstala jsem v neevangelickém, velmi dělnickém prostředí. Neměla jsem žádné extra předpoklady stát se evangeličkou, ale osud tomu chtěl. Dostala jsem se k víře a konvertovala k evangelíkům. Předcházelo tomu období hledání v různých společenstvích, také u katolíků. Když jsem přišla v roce 1993 studovat do Brna, začala jsem chodit do evangelického sboru v Židenicích. Ke křtu mě připravoval farář Pavel Kašpar. Od dvaceti let jsem tedy evangeličkou. Ostrava mi dala sociální cítění, Brno duchovní domov a Praha vzdělání a odbornost.

Co bylo ve vašem životě zlomovým momentem?

To je velmi osobní otázka, ale k mému životu a víře zásadně patří. V roce 1989 jsem se léčila na onkologii v Ostravě pro rakovinu lymfatických uzlin. Bylo to na rozhraní dětství a dospělosti, také na hranici bláznovství a životní bdělosti. A to zásadně ovlivnilo mé hledání. Probudilo to otázky po smyslu života, jakousi lásku a touhu po duchovním životě. Ta už byla ve mně zasažená, jen se možná probudila. Sobě říkám, že rakovina mi zachránila život. Nasměrovala mě správným směrem. Bůh mě vedl a byl mi blízko. Myslím, že to tak mělo být, že jsem měla něco pochopit. V tom revolučním roce se děly velké

věci ve společnosti i v mém životě. Vnímala jsem tehdy všechno velmi senzitivně, měla jsem po chemoterapiích deprese a rozjitřené vnímání. Viděla jsem, že všechno stojí na začátku. Život společnosti i můj život. Chtěla jsem strašně žít a být užitečná.

Co vás přivedlo do výběrového řízení?

Vzešlo z osobního setkání se synodním seniorem Joelem Rumlem a jeho náměstkem Pavlem Kašparem. Už tři roky jsem pracovala externě pro faráře a presbytery, přednášela jsem také ředitelům a pedagogům škol Evangelické akademie, přicházela jsem s tématy z praxe. Pracovat pro církev byla pro mě výzva. Byla v tom také touha po změně, posunout dál dosavadní zkušenosti, jít sloužit. Vždycky jsem chtěla pracovat s lidmi, se vztahy. A najednou přišla nabídka, která v dlouhodobém horizontu zapadala do mých tužeb a představ. Znamenalo to odejít z Brna. Vzala jsem to jako misi, jako službu církvi, kterou poznám i z jiné stránky. Na tu spolupráci se těším a myslím, že mám i co nabídnout.

Co je náplní práce náměstkyně pro personalistiku a vzdělávání?

Je toho dost. Fúzovaly vlastně dvě pozice: personalistika obnáší veškerou mzdovou agendu všech zaměstnanců církve, povolávání farářů, kaplanů, změny úvazků, přípravu materiálů do zasedání synodní rady, přípravu materiálů na synod, z novějších věcí také například supervizi. Dál sem patří celé oddělení výchovy, oddělení mládeže, bdění nad *Bratrstvem*, různé projekty. V těchto dnech je zde například zástupce švýcarského HEKSu a zabýváme se projekty, které běží a které švýcarská strana podporuje. Je toho ještě víc, postupně se se vším seznamuji a pronikám do toho.

Pod heslo vzdělávání patří pozice ředitele ústředí Evangelické akademie. Naše církev je zřizovatelem pěti škol sdružených do Evange- ►

lické akademie. Sama jsem jednu ze škol Evangelické akademie absolvovala, pak jsem na brněnské VOŠce tři roky externě učila, připravovala odborné semináře a supervizi pro učitele. Propojení s personalistikou se tedy v mé osobě přímo nabízelo.

Převzala jsem vlastně práci po dvou úspěšných mužích, Janu Dusovi a Martinu Čechovi, s kterým externě spolupracuji. A to je pro mě taky výzva. Ani s jedním z nich jsem se na ústředí už nesetkala, takže mnoho věcí musím objevit a promyslet sama.

Snažím se navázat na to, co už bylo vykonáno, a naslouchat zakázce vedení církve, kam má vše dále směřovat. Časem si mohu dovolit přinést vlastní nápady.

Jak jste přežila stěhování do Prahy?

To bylo náročné. Nikdy jsem se nechtěla stěhovat v zimě a už vůbec ne v únoru. To je můj kritický měsíc. A všechno se stalo. Asi si má člověk vyzkoušet to, z čeho má strach. Jsem ráda, že jsme to zvládli, hlavně můj malý syn, který vůbec netoužil někam odcházet. Musela jsem nasadit velké motivační páky na to, abych ho přesvědčila, že to bude dobré. V nové škole už má nejtěžší dobu za sebou. Teď přijdou klidnější časy, já jsem se v práci už taky zorientovala, navíc přišlo jaro.

Řeší se problémy v církvi jinak než v jiných institucích?

Úplně první a zásadní je, že se zde oslovujeme milá sestro, milý bratře. To je brána k tomu, že všechno bude jinak. Vychází se z Božího slova a pracuje se s ním. K tomu tradice a evangelictví. Je to prostě jiné než v jakékoli jiné organizaci. Je to práce duchovní a s duší. Člověk očekává, že tady budou dobré vztahy, protože to má spojeno se základní lidskou slušností, s potřebou mít dobré vztahy s bližními. A to se naplňuje. V církvi lidé hůř pracují s nesympatií, s odmítnutím, ale někdy i s kázní (ne tou Boží). Pracovala jsem v poradně v ryze ženském kolektivu, kde jsme mezi sebou měly také velmi pěkné vztahy, ale zde jsem vděčná také za kolegy muže. Trochu se učím, jak to funguje, a těší mě, že jsem byla tak dobře přijata.

Je výhoda, nebo nevýhoda být ženou na vedoucím postu?

Pracuji na ústředí ve čtvrtém a třetím patře, na oddělení plném žen a musím říct, že je to velká výhoda. Na druhou stranu vím, že nemohu nabídnout takové typické mužské lineární myšlení. Pokouším se uplatňovat to obohacující ženské chování a zároveň se snažím být věcnější například při jednáních. Aby to bylo rychlejší, abychom se někam posunuli.

Máte nějaké osobní a profesní přání do budoucna?

Mým přáním je, aby za mnou byl vidět kus práce, až budu jednou odtud odcházet. Aby to přineslo konkrétním lidem radost, abych byla na svém místě užitečná. A profesně: myslím, že by naši církvi prospělo, kdyby občas poslala rozum do srdeční krajiny. Chtěla bych konkrétně podpořit faráře, aby nevyhořeli, ale mohli dál rozdávat i radost. S některými jsem měla tu čest už spolupracovat.

Co byste vzkázala čtenářům Českého bratra?

Vzkázala bych všem heslo, které mi říkal vždycky můj tatínek. Když jsem byla v pubertě, tak jsem se tomu ušklibala, ale čím jsem starší, tím si toho víc cením. Tatínek říkal: „Úsměv nestojí ani korunu.“ Takže, milí čtenáři, nebuďte skoupi na úsměv pro druhého!

Ptala se Daniela Ženatá

Rodinné klima prospívá osobnostnímu růstu

Evangelická akademie, Vyšší odborná škola sociálně právní (Brno)

Vloni na podzim oslavila naše škola podobně jako další školy Evangelické akademie dvacet let existence. Byla to pro nás příležitost na chvíli se ve školním shonu zastavit a zamyslet se nad tím, jak se během dvou desetiletí proměňoval charakter školy, profilovalo její poslání a nakolik se dokázala adaptovat na práci s novými generacemi studentů. Pro účely oslav jsme vydali menší publikaci, do které jsme – kromě přehledů všech absolventů a vyučujících – zařadili také vzpomínky na studium, které sepsali někteří absolventi, příspěvky z malé konference, na níž přednášeli naši bývalí studenti studentům současným, a konečně také reflexi o dějinách školy, kterou napsala naše dlouholetá spirituálka a vyučující Jana Kašparová. Pokud byste měli o knížku zájem a chtěli se dozvědět, jak dopadlo naše bilancování, najdete si na www.eabrno.cz kontakt a napište si o ni; rádi vám ji pošleme.

Oslavami ale život naší školy neskončil. Nadále vzděláváme v tříletém programu budoucí sociální pracovníci a sociální pracovníky. Spolupracujeme s desítkami státních, církevních i neziskových sociálních organizací, v nichž naši studenti získávají potřebnou praxi. Na zkušenou jezdíme do německého Stuttgartu a do Finska, na oplátku zase hostíme studenty z těchto zemí a ukazujeme jim, jak se se sociálními problémy pereme u nás. Účastníme se vybraných charitativních projektů v našem regionu a některých akcí pořádaných ČCE (naposledy jsme například byli na setkání studentů všech škol Evangelické akademie v Bělči nad Orlicí, kde naši studenti sehráli poučný sociálně-dramatický kus s prvky černého humoru na téma cesta k drogové závislosti).

Naše škola je malá – chodí k nám všehovšudy devadesát studentů. To má jistě své organizační nevýhody (jako například relativně drahý pronájem budovy, malý počet interních učitelů apod.), ovšem i své nesporné výhody: můžeme si dovolit luxus dělat přijímací zkoušky ústně a zjistit tak lépe motivaci ke studiu, v prvním ročníku pořádáme profesionální adaptační kurz, do něhož se zapojí velká část interních učitelů, takže vztahy mezi učiteli a žáky se od počátku rozvíjejí i na neformální úrovni, učitelé znají studenty jménem a mají možnost se jim individuálně věnovat, atmosféra ve škole je „rodinná“, což prospívá osobnostnímu růstu studentů, který je v oboru sociální práce velice žádoucí. Rodinný charakter mají i pravidelné školní bohoslužby, které vede naše nová spirituálka Marta Židková a k jejichž „živosti“ přispívají studentky svým v posledních letech čím dál lepším zpěvem. Doufáme, že se nám výhody malé školy podaří udržet i v budoucnu a že naše škola zdárně propluje bouřlivými vodami chystaných reforem vyššího odborného školství.

Jan Vybíral, zástupce ředitelky

OZNÁMENÍ

Pozvánka na konferenci

Seniorátní odbor pro vzdělávání laiků a seniorátní výbor Poděbradského seniorátu srdečně zvou na seniorátní konferenci v sobotu 28. dubna od 9 hodin. Konference se bude konat Lysé nad Labem v evangelickém kostele na náměstí Bedřicha Hrozného.

Téma: Vztah křesťanů k veřejným záležitostem (angažovanost? stranickost? schopnost spolupráce?)

Promluví děkan ETF UK Jindřich Halama, prorektor ČVUT Petr Moos, předseda KDU-ČSL Pavel Bělobrádek. Následuje panelová diskuse s hosty.

Zveme všechny, kdo mají zájem vzájemně sdílet své zkušenosti a společně promýšlet, jak a zda nás evangelium orientuje. Těšíme se na setkání. Bude připraveno pohoštění.

Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu

Vzpomínka na vzácnou ženu Hermínu Duškovou (15. 4. 1910–2. 2. 2012)

Letos 2. února se uzavřel život Hermíny Duškové, členky dejvického evangelického sboru a významné české mecenášky umění. Psali jsme o ní před rokem v diakonické rubrice, když v krabčickém Domově slavila 101. narozeniny. Psali jsme také o rozsáhlých sbírkách umění nevyčíslitelné hodnoty, které shromáždil její manžel a které po jeho smrti věnovala předním českým muzejním institucím, čímž trvale obohatila kulturní dědictví našeho národa. Na tomto místě o ní budu mluvit jako o tetičce, tak jsem jí říkal celý život.

„Pavlíčku, máš dobré zimní boty?“ zaznělo, je to sotva pár měsíců, z tetiččiných úst. Bylo

to při návštěvě u ní v Krabčicích, kde pobývala poslední rok života. Po mozkové příhodě se jí špatně mluvilo, ale bylo vidět, že chce a má co říct. „Pavlíčku, kup si zimní boty,“ zašeptala znovu, když viděla můj nechápavý výraz. „Na Václavském náměstí u Bati. Já ti na ně dám. Mám tady v šuplíku dvacet korun, kup si dobré zimní boty.“ Co na tom, že byla v tu chvíli v čase o sedmdesát let zpátky! Láska a zájem o druhé byly v ní po celý život hluboce zakořeněny, tvořily jakési předznamenání v notové osnově jejího života. A jak je patrné z té úsměvné krabčické příhody,

láska a zájem o druhé ji neopouštěly ani tehdy, když tělo i hlava přestávaly fungovat.

Odkud se to všechno bralo, co bylo zdrojem téhle její lásky? „Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ To byl tetiččin konfirmační verš. A tetička podle něho žila. Že sloužit Hospodinu znamená především sloužit druhým. Pokud se to můžeme někde učit, tak právě u ní. „Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ To bylo jedno z hesel jejího života. Tak ji znali naši předkové, kterým jako distributorka léčiv zachraňovala život, leckdy s nasazením toho vlastního. Tak ji znal dejvický sbor v její obětavosti a při četných setkáních. Tak ji poznávali zástupci různých kulturních institucí, s nimiž ohledně manželových sbírek ochotně a precizně spolupracovala. Tak ji poznávala celá naše široká rodina, za první republiky, za války, v dobách komunismu i dnes. Na každého pamatovala, ptala se, posílala finanční nebo materiální pomoc. Neměla v životě nouzi. Přesto žila v neobyčejné skromnosti, nepotrpěla si na luxus, jako by ani nešlo o ni.

Vzpomínám, jak kdysi říkala o svém velkém daru českému národu: „To pro mě nebylo zatěžko, sbírku našemu národu věnovat, když si uvědomím, o co náš národ přišel po bitvě na Bílé hoře...“ Český stát ji mohl ocenit nedávno, ještě by to stihl za života. Byla navržena na státní vyznamenání k 28. říjnu 2011. Nominaci pečlivě připravenou dejvickým evangelickým sborem podpořila celá řada expertů a významných kulturních institucí. Těšili jsme se, že v den výročí republiky uvidíme tetičku v televizi a uslyšíme slova prezidentova kancléře: „Prezident republiky uděluje medaili za zásluhy Hermíně Duškové...“ Přesto byl nakonec náš hradní pán jiného názoru. Nu což, přejme mu to. Hermína Dušková se už teď těší jiné slávě – té nebeské. Jako bych slyšel místo fanfár z *Libuše* andělské chóry. A do toho hlas: „Hospodin zástupů uděluje nebeské občanství za mnohé zásluhy, ale také a především ze své velké milosti Hermíně Duškové.“ V nebeském auditoriu tleská tetiččin manžel Bohuslav spolu s těmi, kdo nás na věčnost předešli. A co teprve ten nebeský raut potom! Já vím, je to jen obraz, představa.

Věděla to i den před smrtí, kdy jsme spolu s ní a dejvickými faráři Hudcovými slavili v Krabčicích večeri Páně, tetička zpívala a připojila se i k modlitbě. Jako by ji vděčnost za celý bohatý život neopouštěla ani na jeho sklonku, ani v obtížích stáří, ani ve chvíli, kdy by mnozí řekli, že už to nestojí za to. Ona věděla, že stojí. Ona

věděla, vím to jistě, že je před ní další cesta, že jde za lepším, vstříc dobré budoucnosti. Proto ani rozloučení nemusí a nemá vyústit ve smutek, nýbrž v radostnou naději. A tak se loučíme s Hermínou Duškovou v této naději. A s velikou vděčností za celý její bohatý život. My, její vděční dlužníci.

Pavel Hanych

Medaile vděčnosti ČCE pro Evu Melmukovou

Životní bilancování teoložky a historičky

U příležitosti významného životního jubilea evangelické farářky, historičky a archivářky doc. PhDr. Evy Melmukové Šašecí předala 25. února 2012 synodní kurátorka ČCE Lia Valková oslavenkyni pamětní medaili vděčnosti ČCE. Ocenila tak její celoživotní nasazení a dlouholetou službu v církvi, kterými ji i společnost znatelně obohatila.

Eva Melmuková prošla ve svém pestrém životě mnoha zaměstnáními, známá je ovšem především jako farářka a kazatelka a také jako odbornice na (církvní) dějiny, obzvláště na období 18. století. Devětadvacet let trvajícím zadržení státního souhlasu k výkonu kazatelské služby za předlistopadového režimu nezlomilo její odhodlání a neodradilo

ji od teologie ani historie. V současné době stále kazatelsky vypomáhá svému synu Petrovi, který je farářem v Telči, a zároveň je i moderátorkou (tzn. předsedkyní) VERITAS, historické společnosti pro aktualizaci odkazu české reformace. Právě toto občanské sdružení uspořádalo k oslavě jejích narozenin mimořádnou valnou hromadu v Praze-Smíchově, na níž byla medailí vyznamenána. Samozřejmě byly i gratulace za celou synodní radu a ústřední církevní kancelář, k čemuž se připojili i další přítomní členové VERITAS a ostatní příchozí. Ti využili otevřeného pozvání na tuto spíše neformální oslavu a rádi se s jubilantkou třeba i po dlouhých letech opět radostně shledali.

Úvodním proslovem posloužil nosislavský farář Ondřej Macek. Po blahopřáních následovalo promítání osobních fotografií s komentářem samotné oslavenkyně a pamatováno bylo i na občerstvení.

Letos 20. března proslovila sestra docentka v budově Evangelické teologické fakulty UK v Praze konvokační přednášku na téma: ohlédnutí za čtyřmi evangelickými historiky (Hrejsa, Bartoš, Říčan, Molnár). V rámci přednášky byla oslavenkyni při příležitosti životního jubilea udělena čestná medaile Jana Amose Komenského, nejvyšší fakultní vyznamenání.

V loňském roce Evě Melmukové vyšla kniha fiktivních příběhů se skutečnými historickými osobnostmi toleranční doby na Velkolhotecku, nazvaná *Setkání po dvou stoletích*. V současné době připravuje druhé přepracované vydání své stěžejní monografie *Patent zvaný toleranční* (1999). Zároveň je v plánu i biografická kniha rozhovorů s touto nepřehlédnutelnou renesanční osobností.

Zleva: synodní kurátorka Lia Valková, Eva Melmuková

Miroslav Soukup, jednatel VERITAS

Setkání na Travné ovlivnila životy i víru mnohých

Jubilea manželů Petrových

Čas nelze zastavit, a tak si spolu s manželi Petrovými z Javorníka u Jeseníku připomínáme jejich vzácná životní jubilea. Hana se narodila 27. 5. 1937 a Adolf 17. 3. 1932. Adolf prožil dětství ve Velkém Tresném u Rovečného. Jeho bratr velice záhy zemřel a on zůstal jediným dítětem svých rodičů. Ve sboru a mládeži ho duchovně ovlivnil farář Vilém Jelínek, který ho také konfirmoval. Mladý Adolf měl velkou touhu stát se misionářem. Po základní škole přešel na gymnázium do Brna, což pro dítě z vesnice nebylo jednoduché. Brzy si však zvykl a i přes odpor profesorů se v roce 1950 přihlásil na Evangelickou teologickou fakultu, kam ovšem nebyl přijat. Jako učitel byl pak umístěn do Rychvaldu nedaleko Karviné. V nelehkém kraji i v nelehké době našel útočiště na faře v Orlové v rodině Jaroslava Košťála. Zde učil náboženství a aktivně pracoval s mládeží

a znovu si podal přihlášku na teologickou fakultu. Po jejím absolvování byl synodní radou vyslán do nehostinného pohraničí v srdci Rychlebských hor – v první fázi jako stipendista, později jako vikář javornického sboru, tvořeného většinou lidmi z vnitrozemí. Pomáhal faráři Samueli Dobisovi, který na svou službu později ze zdravotních důvodů rezignoval.

Ještě během studia se seznámil s Hanou Mileroovou, která se narodila v Plzni. V jejich jednácti letech se rodiče odstěhovali do Trenčína,

kam byl tatínek vyslán jako odborník na rozvoj průmyslu. Hana v Trenčíně navštěvovala sbor i mládež a na základě těchto kontaktů se v roce 1955 přihlásila ke studiu na Evangelické teologické fakultě v Praze. Tam se seznámila s Adolfem a 11. července 1958 se vzali. Studium nedokončila a věnovala se práci ve sboru a později rodině. Společně vychovali dvě děti – Janu a Ondřeje.

Život manželů Petrových byl a je spojen s evangelickými brigádami. Již na fakultě jezdili do Velkých Karlovic u Vrbna pod Pradědem a do Alojzova, kde zejména pod vedením Bláži Šourka a Marty Kačerové objevovali úžasnou atmosféru těchto setkání. Proto ani na chvíli nezaváhali, když se na ně v roce 1969 obrátil farář Jiří Veber, který potřeboval umístit skupinu převážně zahraničních brigádníků. To se už pomalu spouštěla akce, která poznamenala celý život rodiny Petrových a nejen jejich. Postupně přes lesní brigády a brigády na Státním statku v Javorníku se nezadržitelně rozjelo setkávání mládeže v Travné v Rychlebských horách. Od roku 1969 se zde scházela mládež nejen z Československé republiky, ale také ze zahraničí (NDR, NSR, Holandsko, Norsko, Švýcarsko a další). Byla to nezapomenutelná setkání naplněná společnou prací, prožíváním víry a vzájemnými rozhovory. „Travná“ se stala pro mnoho mladých lidí pojmem. Sejití byla naplněna vzájemnou důvěrou, pomocí a povzbuzováním. Od roku 1969 vlastně až po dnešek probíhají setkávání mládeže nepřetržitě. Pouze v letech 1972–1975 brigády přerušil státní zákaz, ale skupina se aktivně přesunula do Suchdolu nad Odrou a Frýdku-Místku, kde probíhalo budování sborového zázemí.

Po celou dobu byla pro všechny tehdejší, ale i dnešní „mládežníky“ rodina Petrova, tedy nejen Hana a Adolf, ale i jejich rodiče, opravdovým zázemím. Mnoho lidí si je nese ve svém srdci.

Nezbývá mi než za mnohé tehdejší a snad i dnešní účastníky brigád vám, Hano i Adolfe, poděkovat za otevřenost, s níž jste nás přijímali a přijímáte – a nebylo to pro vás vždy jednoduché. Chci poděkovat za to, že jste prohlubovali naši víru a byli nám vždy nablízku. S radostí my starší sledujeme, že myšlenka setkávání mládeže, a to zdaleka nejen z Moravskoslezského seniorátu,

pokračuje jak v našich dětech, tak i v mnoha nově příchozích. To, že se na podzim a na konci loňského roku setkalo na Travné takřka šedesát mládežníků, vnímáme jako potvrzení toho, že cesta nastoupená v roce 1969 byla správná. Adolfe a Hano, děkujeme vám za to, co jste pro nás udělali, a přejeme vám mnoho radosti, mnoho

povzbuzení od přátel i radosti z rodinného života.

Pán nad životem i smrtí vidí do našich životů a dává nám úžasnou naději, že i přes nepříznivý Adolfův zdravotní stav stojí při nás všech Boží láska. Hano a Adolfe, děkujeme vám, jste nám hodně blízcí.

Antonín Plachý

GENERACEMI PROPOJENÍ

Šachový memoriál Amose Pokorného

V pátek 9. března mi zavolal starosta města Hustopeče u Brna, zda bych byl ochoten druhý den ráno na radnici spolu s ním zahájit nulový ročník šachového Memoriálu Amose Pokorného. Amos Pokorný byl členem synodní rady naší církve a bylo by tam dobré mít nějakého evangelického faráře. Jméno mi nic neříkalo, což je ostuda, ale to mi právě došlo až později. Trochu to spravilo několik telefonátů, zejména se synovcem Amose Pokorného Janem Pokorným a listováním internetem.

Amos Pokorný se narodil 14. března 1890 v Brně jako jedno z jedenácti dětí tamního faráře Václava Pokorného a Libuše, rozené Tardy. Jako student prý organizoval běžecké závody pro evangelickou mládež Brno–Nosislav. V Praze absolvoval práva.

Na začátku 1. světové války musel narukovat, již v roce 1915 se však dostal do ruského zajetí a záhy vstoupil do československých legií. Bojoval například v bitvě u Bachmače, velel jednomu z posledních konvojů ruských legionářů zpět do vlasti a především vytvářel a luštil vojenské šifry.

Po válce působil jako důstojník justiční služby, vojenský prokurátor a nakonec jako zemský soudce u vrchního i státního soudu.

Amos Pokorný patřil mezi zakladatele kazatelské stanice v Praze-Dejvicích a několik let (1942–1949) byl i jejím předsedou. (Funkci přejal od jiného legionáře, Miloslava Kováře.) V prosinci 1945 byl zvolen do synodní rady a mimo jiné byl i členem redakční rady *Českého bratra*. Viktor Hájek o něm v nekrologu napsal: „...ze všeho nejvíce se mu protivily fráze, zvláště ty

pobožné. Sám byl člověkem hluboce věřícím a také teologicky dobře orientovaným. Ale odpor k frázovitosti vedl jej k tomu, že ani o své víře a zbožnosti nemluvil. Pronikala však jeho životem... Na kázání farářů měl přísné měřítko. Nešlo mu o řečnický výkon, ale o prosté zvěstování slova Božího. To od farářů očekával a byl velmi nespokojen s kázáním, kde jasné slovo Boží slyšeti nebylo...“ (ČB 1949 XXV/7, s. 101–102)

Na gymnáziu začal Amos Pokorný hrát šachy. Už v roce 1911 se stal mistrem střední jednoty českých šachistů, Československo reprezentoval na olympiádách a mezinárodních soutěžích. V roce 1933 porazil na přeboru republiky Salo

Flohra a měl s ním hrát pro rovný počet bodů ještě jednou o první místo, během turnaje jej však zastihla zpráva o úmrtí otce, a tak k rozhodující partii nenastoupil. Kromě toho byl také šachovým organizátorem (např. členem komisi Mezinárodní šachové federace) a novinářem, vedl několik desetiletí šachovou hlídku *Lidových novin* a připravoval šachové pořady pro Československý rozhlas. Zemřel 18. srpna 1949 v Praze v nemocnici České diakonie.

Československá obec legionářská a několik dalších organizací se rozhodly začít pořádat na památku legionáře a šachisty Amose Pokorného amatérský šachový turnaj. Letos se tedy

konal nultý ročník. První se snad uskuteční příští rok, tedy 64 let od smrti Amose Pokorného – protože tolik je políček na šachovnici. Turnaje se mj. zúčastnil osmadvadesátiletý plukovník Emil Boček, jeden z posledních žijících československých letců z bitvy o Británii.

V Bibli toho o šachu moc není, takže jsem neměl, co povídat. Stefan Zweig toho o šachu napsal hodně a někde říká, že neví, který „bůh je přinesl na zem, aby zabil lidskou nudu a bystřil lidem mysl“.

Tolik tedy o jedné ostudě a jednom ne-zapomenutém evangelíkovi.

Ondřej Macek s notným přispěním **Jana Pokorného**

ZELENÉ OKÉNKO

22. dubna je Den Země

„Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Těmito slovy začíná Bible. Spojení „nebe a země“ je starověkým označením vesmíru. A kniha Genesis pokračuje líčením jednotlivých „stvořitelských dnů“, přičemž několikrát čteme, že Bůh viděl, že to, co stvořil, bylo dobré. Když šestý den skončil tvoreni materiálního světa, viděl, že vše, co stvořil, je velmi dobré. A následoval den sedmý, den odpočinutí a radosti z krásného díla.

I když zemi v prvním biblickém verši poplatněm starověkým představám nemůžeme plně ztotožnit s planetou Zemí, na níž žijeme, je Země součástí onoho krásného, velkolepého a harmonického celku, který Bůh stvořil a jehož se počátek Písma týká. Země je místo pobývání nás lidí, na Zemi přišel Spasitel Ježíš Kristus, aby odtud sejmul břemeno lidského hříchu. Země je předmětem Božího zájmu. To by mělo být východiskem pro náš vztah k ní. Skutečnost však je taková, že člověk si vůči Zemi počíná sobecky a bezohledně, vykořisťuje ji, aniž by myslil na stvoření jako celek či bral ohled na budoucí generace. Den Země chce připomenout naši závislost na pozemském domově a jeho bohatství. Má inspirovat k hledání cest, jak naše myšlení a jednání přizpůsobit možnostem Země s celou její neživou i živou přírodou. Na to myslil americký technik a myslitel, hluboce věřící křesťan John

McConnell (nar. 1915), když s myšlenkou slavit Den Země na přelomu šedesátých a sedmdesátých let minulého století přišel. Vybral pro něj datum 22. dubna, tedy období, kdy se na severní polokouli probouzí jaro, dny se rychle prodlužují, a tak krásu a bohatost forem života vnímáme nejvýrazněji.

Kořistnickému přístupu k Zemi podléháme i my, křesťané. Výzva Dne Země směřuje tak i do křesťanských církví a společenství. Je příležitostí zamyslet se nad tím, jak my s Božími dary, které dostáváme prostřednictvím bohatství planety Země, zacházíme a kde „máme rezervy“, kde můžeme své jednání zlepšit, ať už jde o spotřebu energie v nejrůznějších formách, o zacházení s životodárnou půdou, o produkci odpadu a případnou možnost recyklace, o znečišťování prostředí různými chemikáliemi atd. Den Země vede k zamyšlení nad našim způsobem života.

Naše děti dost často nevědí, odkud se na stole bere potrava, z čeho se vyrábí oblečení, kolik nerostných surovin se musí použít při výrobě každého obyčejného mobilu, jak putuje krajinou voda a jakým zázrakem jí stále ještě u nás máme dost... Tyhle obyčejné věci jsme jim přestali předávat a vysvětlovat, a přitom je v nich skryto tolik zpráv o Boží dobrotě a nevidané trpělivosti. Vymlouváme se, že se naši potomci zajímají jen ►

o počítače, hry, televizi a kdovíco ještě. Ale je to pravda? Nejsme jen pohodlní na to, upozorňovat na něco opravdu zajímavého a podstatného?

Na jaře slavíme velikonoce, svátky Krista Spasitele, největší křesťanskou událost, naplněnou hlubokými důrazy. Právem je odmítáme brát jako „svátky jara“, jak je rozjásaně prezentují supermarketky. Den Země se nabízí jako příležitost zdůraznit Boží stvořitelské dílo.

Jistě se při dobré vůli najde mnoho možností, jak Den Země ve sboru připomenout a prožít, v tomto roce připadá na neděli a to je přece výzva!

Poradní odbor pro životní prostředí má pro tento den připravenou malou pomůcku pro nedělní školy. Pokud si napíšete na naši e-mailovou adresu pozp@evangnet.cz, pošleme vám „tajnou“ obálku s programem (nejen) na Den Země. Třeba udělá dětem z vaší nedělní školy i vám radost.

V naší republice je křesťanů málo. Když však svým učedníkům Pán Ježíš říkal, že jsou soli země, věděl, že množství soli v pokrmu je také malé, a přesto je důležitá. Do konkrétního počínání promítnutý vztah k našemu dočasnému pozemskému domovu může být důležitou součástí našeho svědectví o Boží lásce. Jejím odleskem ve smyslu dvou největších přikázání má být naše láska k Bohu a k bližnímu. Lze však milovat Boha a necitlivě kazit jeho dílo? Lze milovat druhého člověka a nesdílet se s ním o to, co dostáváme k společnému užívání?

Den Země patří do rytmu života církve Kristovy. A je příležitostí s novým důrazem připomenout si ony dva zdánlivě nenápadné verše z Deuteronomia a z Leviticu (Dt 6,5; Lv 19,18), které Pán Církve zdůrazňuje jako dvě největší přikázání.

Jiří Nečas/Ilona Mužátková

V nesvobodě se těžko dýchá

Den pro Kubu v Hradci Králové

Má naše ne tak dávná komunistická minulost něco společného s kubánskou současností? I na to jsme se pokoušeli najít odpověď během happeningu Českobratrské církve evangelické pro Kubu v Hradci Králové.

Bohoslužba

Čtvrteční podvečer 15. března věnovaný Kubě začal v 17 hodin ekumenickou bohoslužbou v katedrále sv. Ducha, kterou vedli synodní senior

ČCE Joel Ruml, generální vikář Josef Socha a katecheta z Církve československé husitské Martin Chadima. Přítomni byli i hradecký evangelický farář Štěpán Brodský, teolog Peter Morée, řeckokatolický kněz Adrián Kostilník, biskupský vikář Karel Moravec, představitelka občanské společnosti Člověk v tísni Tereza Nedorostová s Jitkou Klubalovou z komise pro Kubu Synodní rady ČCE, které celý podvečer pořádaly, a nechyběl ani biskup Jan Vokál.

V průběhu bohoslužby jsme byli s Kubou spjati nejen přímluvnými modlitbami, během nichž byly zapáleny svíčky, a bohoslužebným slovem, ve kterém zazněla i myšlenka, že na nesvobodě je nejhorší to, že se v ní nedá dýchat, ale také zpěvem kapely v čele s evangelickým farářem Radimem Žárským, která zazpívala i písně ve španělštině.

Dámy v bílém

Po bohoslužbách jsme se společně vydali do evangelického kostela v Nezvalově ulici pochodem na podporu Damas de Blanco – „Dam v bílém“ – pravidelně protestně pochodující skupiny matek, manželek, dcer a sester vězněných kubánských disidentů, které jsou oblečeny v bílém – symbolu čistoty. My jsme nesli bílé deštníky a měli přišpendleny bílé stužky.

Film

Večer pokračoval v kostele přípitkem nápojem Cuba libre (rum s colou a limetkou) následovaným krátkým proslovem přítomného hradeckého primátora Zdeňka Finka. Pak se přešlo k promítání dokumentu „Cuba's Hope“, který osvětlil současnou kubánskou situaci disidentů, kteří bojují proti režimu nastolenému bratry Castrovy.

Rozhovory

Po filmu následovala diskuse s chargé d'affaires Milanem Jakobcem za přítomnosti autentického

Kubánce, který má v Čechách rodinu. A přemýšlelo se i o tom, zda je na Kubě opravdu tak bídně, jak se všeobecně říká, a jestli může režim nějakým způsobem zvrátit právě hlas z lidu, ne třeba politická vyšší moc.

Výstava, muzika a podpisy

Komponovaný večer byl v kostele uzavřen výstavou černobílých fotografií (jež bylo možno si zakoupit) Ireny Věždové, Míši Hrubé, Jiřího Havrdy a Petra Kadlece, kteří se zúčastnili prosincové poutě sv. Lazara, při níž si někteří účastníci protestující proti kubánskému totalitnímu režimu přivazují ke svým tělům jako symbol nesvobody těžká závaží a desetitisícové zástupy se vydávají k malému kostelíku ve vesnici El Rincón, asi třicet kilometrů na jih od Havany.

Přítomní mohli podepsat i dopis vyjadřující podporu vdově kubánského disidenta, zesnulého na následky hladovky.

Den pro Kubu byl zakončen na evangelické faře, kde bylo připraveno občerstvení a hrála živá hudba tamní jazz-worldmusic kapely Bossá NoHa.

Petr Hrudka

Partnerské setkání v Kačabě

V úterý 13. března se v Plzni sešli zástupci církevní oblasti Bayreuth, Západočeského seniorátu a církevního vedení ČCE k pokračování rozhovoru o příhraniční spolupráci v této oblasti. Setkání se uskutečnilo ve velmi příjemném prostředí diakonického zařízení Kačaba, což je kavárna a čajovna, která poskytuje tréninkový pracovní program

Dorothea Greinerová informovala o situaci ve své církevní oblasti, o plánech pro luterskou dekádu do roku 2017 a vyslovila pozvání pro tři naše faráře na Ekumenický den farářů v Selbitzu v květnu t. r. Synodní senior seznámil německé hosty se současnou situací kolem majetkového narovnání mezi církvemi a státem. Dalším tématem bylo

Zleva: biskup F. Radkovský, synodní senior J. Ruml, biskupka D. Greinerová

pro osoby s mentálním postižením. Regionální biskupka Dorothea Greinerová přijela do Plzně s dalšími zástupci církevní oblasti Bayreuth, setkání se zúčastnil také nový ředitel církevního vzdělávacího střediska v Bad Alexandersbadu Andreas Beneker. Českou stranu zastoupil za vedení seniorátu Radek Matuška, zástupci sboru v Chebu a seniorátní farář Petr Chamrád, který je zároveň pověřen pastorační péčí o lázeňské hosty hlavně z Německa a který po celý den ochotně a spolehlivě oběma skupinám tlumočil. Setkání podpořili svou účastí také synodní senior Joel Ruml a tajemník pro ekumenické vztahy Gerhard Frey-Reininghaus.

partnerství mezi sbory v Chebu a Marktredwitzu a projekt využití rozestavěné budovy na sborovém pozemku v Chebu. Hostům byl představen projekt Diakonie Západ a hovořilo se také o další možné spolupráci se vzdělávacím střediskem v Bad Alexandersbadu. Program doplnila návštěva největší židovské synagogy v České republice a katedrály sv. Bartoloměje, před níž delegaci pozdravil také plzeňský biskup Mons. František Radkovský.

Setkání zástupců těchto sousedních církevních oblastí se uskutečňuje každý rok, příště se sejdem v březnu 2013 v Marktredwitzu. Těšíme se, co nového se mezitím v bavorsko-české příhraniční oblasti podaří.

Daniela Hamrová

Pastorační pracovnice

Služba lidem z konkrétního sboru

V naší církvi může člověk pracovat jako kazatel (farář či jáhen) nebo jako pastorační pracovník. Je to staronová profese a slučuje v sobě práci katechety, sborové sestry a pracovníka křesťanské služby. V současnosti pracuje v ČCE osmnáct pastoračních pracovnic, shodou okolností jsou to ve všech sborech ženy.

Co si pod tím mírně nerozlušitelným označením představíte? Co vlastně dělá pastorační pracovnice? Položili jsme několik otázek třem z nich: Martině Sablíkové (MS) z Jindřichova Hradce, Pavle Queisnerové (PQ) z Pardubic a Noemi Batlové (NB) z Olomouce.

Jak dlouho pracujete pro sbor jako pastorační pracovnice?

MS: Práci dělám dva a půl roku.

PQ: Jako pastorační pracovnice pracuji od února 2009, před tím jsem devět let působila jako sborová sestra pardubického sboru.

NB: Tři a půl roku oficiálně, předtím dobrovolně.

Co vás na té práci baví a těší?

MS: Baví mě rozmanitost a prolínání generací, které mě provázejí v každém týdnu. Setkání dětí mě naplňuje radostí a nadějí, že církev je místo i pro ně. Sejit s lidmi starší generace je obohacující plností zkušeností.

PQ: Jsem vděčná za to, že mohu být mezi lidmi napříč věkem, vzděláním i profesemi. Díky tomu mohu čerpat z jejich vyprávění moudré myšlenky a životní zkušenosti. Vidím, jak jim víra pomáhá v životě. Někdy jdu z návštěvy a až se trochu stydím; nevím, pro koho bylo setkání užitečnější. A také mohu ze studnice příběhů a zkušeností nabrat a předat (samozřejmě anonymně) dál.

NB: Líbí se mi rozmanitost práce (kterou jako

práci neberu), nová a staronová setkávání. Z návštěv chodím obohacena, ale nejraději jezdím do Rýmařova do domova Diakonie. Když už sedím v autobuse cestou zpět do Olomouce, vždy si říkám, že je třeba být tam častěji, že právě tady mě potřebují nejvíc. Jsem vděčná za to, že mám možnost v této službě stát.

Zleva: Martina Sablíková, Noemi Batlová a Pavla Queisnerová

Co je nejtěžší?

MS: Sama mám u sebe problém skloubit vše tak, jak bych ráda.

PQ: Těžké je potlačit „spasitelské sklony“, jak jsem si to pojmenovala. Tedy abych respektovala to, že moje názory a rady jsou vyslechnuty, ale dotyčný se jimi neřídí, žije nadále svůj život, kterým se třeba i – podle mého názoru – ničí. Snad se mi to daří. A také je někdy náročné myslet na doporučení farářky Dáši Hrubantové – Pán Bůh nám dal dvě uši a jenom jednu pusu – takže dodržovat tento poměr i mezi nasloucháním a mluvením. A v soukromém životě? Kolegyně

nebo farářské rodiny to možná znají; rozumně oddělit rodinný život od práce, neřešit u večere s manželem presbyterem sborové problémy a starosti. A možná trochu izolace; skoro stále stejný okruh lidí kolem sebe – sbor, rodina a práce jsou pořád titíž lidí.

NB: Návštěvy u umírajících a psychicky nemocných.

Můžete popsat nějakou zajímavou, hlubokou nebo naopak vtipnou příhodu ze své práce?

MS: Po třech letech, co pracuji jako pastorační pracovnice, je mnoho lidí z města, kteří nepatří do sboru, a přesto mě oslovují a zajímají se o to,

co vlastně dělám, neboť označení pastorační pracovnice je pro mnohé nerozluštitelné. A tak se dozvídají o našem sboru a dostává se také na hovory o církvi a světě víry.

PQ: Když někdo telefonuje do kanceláře, shání faráře a já odpovím, že je ve vězení. Na druhé straně sluchátka se pak ozve takové to chápající: „Aha, to se někdy stává.“ Pak si uvědomím, že ne všichni asi vědí, že náš farář působí ve věznicí jako vězeňský kaplan a že tam nesedí.

NB: Z nedávné doby – přistěhovaná paní se vrací do našeho sboru, kde byla před šedesáti lety konfirmována, a hledáme spolu jejích devatenáct spolukonfirmandů.

gma/DaZ

ANATOMIE PRŮŠVIHU

Projekt Magdala

Rozhovor s Jindřiškou Krpálkovou o pomoci těm, kdo byli zotročeni

Projekt Magdala nabízí pomocnou ruku těm, kdo zažili domácí násilí, nucenou prostituci či nucenou práci. Jeho posláním je pomáhat znovu nalézt vlastní důstojnost a svobodu a převzít zodpovědnost za svůj další život. Vedoucí tohoto projektu Arcidiecézní charity Praha je od roku 2002 Jindřiška Krpálková, vystudovaná teoložka, někdejší evangelická farářka a jedna ze zakladatelek Diakonie ČCE. Poradna projektu Magdala poskytuje služby po celé České republice.

Jak jste se k pomoci slabým dostala?

Slabí a silní je moje téma dlouhodobě. V slabosti je totiž síla. Jak to myslím? Někdo je prototyp ženy silné, která si poradí, která pomáhá druhým a od které se očekává, že nebude mít žádné problémy. Oproti tomu jsou ženy slabé, které se tváří, že nemohou to a ono a potřebují, aby jim někdo pomáhal. Svou slabostí si vynutí věci, které by silné ženě nikdo nikdy nedal. Slabé ženě to dají, protože ona přece nemůže tahat těžké kufry, nemůže skládat uhlí nebo nestíhá vařit, když se stará o děti nebo má migrénu, chybějící peníze je třeba doplnit, aby mohla přežít. Občas to tedy vypadá tak, že slabí donutí silné dělat věci, které by normálně nedělali.

Co je cílem projektu Magdala?

Původně projekt vznikl v rámci Unie katolických žen, zakládala ho v roce 1997 Helena Fáberová. Po jejím návratu z jedné konference v Holandsku vznikla touha a potřeba něco dělat s obchodem s lidmi, který tou dobou u nás již dávno existoval. Po roce 1989 sem vtrhla problematika sexuálního průmyslu a v devadesátých letech byla situace na tomto poli docela drsná. Skutečný divoký východ jak na severu, u hranic s bývalou NDR, tak na západě v bavorském příhraničí a na jižní Moravě na hranicích s Rakouskem. Sexbyznys se nebývale rozvinul. Ženy v prostituci byly a dodnes jsou hlavně Ukrajinky. Ale Češky také, i když tehdy ne v takové míře, dnes naopak je v prostituci více Češek než cizinek. Organizátory byli většinou občané bývalé Jugoslávie, Albánci a Ukrajinci, vše ale fungovalo ve spolupráci s Čechy, to by jinak nebylo možné. Češi v tom vždycky jeli taky.

Bylo jasné, že řada žen byla do prostituce uvržena, že to nebyla jejich volba a že z pohledu křesťana je potřeba nabídnout ruku, která by je odtud mohla vyvést. Začaly se sbírat peníze a původní ideou bylo vybudovat azylový dům pro oběti obchodu s lidmi. Myslelo se spíš na oběti sexuálního průmyslu, hlavně na ženy, které byly přinuceny k prostituci.

Ukázalo se, že je to velké sousto, které vyžaduje i hodně odbornosti a spolupráce s dalšími subjekty, například s policií. Od roku 2000 tyto aktivity zastřešila katolická Charita.

Proč Magdala?

Podle biblického městečka Magdaly, odkud byla Marie Magdalská, jakási naše patronka. Bereme to tak, že budujeme pravý domov. Původně jsme měli ideu návratu, ale během let se ukázalo, že spousta

žen z projektu nemá vůbec kam se vracet. Takže smyslem naší cesty je spíše do pravého domova jít. Ten pravý domov je samozřejmě domov nebeský u Pána Boha, ale cesta vede přes Magdalu. Cílem tedy je pomoci ženám postavit se na vlastní nohy, tak jako Marii z Magdaly přivedlo setkání s Kristem k totální změně života a k jinému pohledu na svět. Chceme zejména pomáhat ženám, které mají děti, aby měly pro sebe a svoje děti nějakou budoucnost.

Je pomoc omezena jen na ženy?

Primárně je pomoc zaměřena pro ženy a jejich děti. Ale muže z toho těžko můžeme vyloučit. Během let došlo k posunu. Vidíme, že kromě vykořisťování v sexu dochází i k vykořisťování v práci. Existují nucené, otrocké práce. A to se týká i mužů. Další

posun v projektu Magdala je patrný také na poli domácího násilí. Tam je důležité pracovat se všemi, kdo to zažili, což je většinou matka, děti i otec. My se snažíme v takzvané podporované komunikaci pomáhat v tom, aby spolu mohli dále mluvit a problémy řešit. Už to nejsou partneri, čili žena a muž jako pár, ale pořád zůstávají rodiči svých dětí. A jako rodiče by se měli chovat. Až do dospělosti dětí by měly vztahy na této úrovni fungovat.

Jak vypadá pomoc prakticky?

Když přijde nová klientka, bývá to od začátku spojeno s mnoha problémy. Nejčastější případ je, že uteče žena z nějakého erotického klubu, z nevěstince. Je to většinou cizinka, nemá pas. Ten jí sebrali. Nebo ho má propadlý. Takže nejdříve se vyřizuje její legální pobyt v ČR. Češky většinou také nemají občanku. Pomáháme tedy zajistit přechod z ilegálního prostředí do legálního. Obvykle mají tito lidé velké dluhy, neplatili sociální a zdravotní pojištění. V naší nabídce dále je, že žena může odejít do azylového domu, kde jí budeme se vším pomáhat, ale je na ní, jak se k řešení svých problémů sama postaví. Vstup do legality znamená, že bude mít adresu, že přijdou exekuce, možná i trestní řízení, do kterého bude muset vstoupit. Musí počítat s tím, že ji třeba budou hledat. Časté je, že žena vynaloží velkou energii, aby utekla, ale jakmile se dostane do klidu, dostaví se nemoci. To je obrovský balík problémů, s kterými žena potřebuje pomoci.

Jaké další služby může využít?

V rámci Magdaly pracuje psycholožka, zajistíme právní a sociální poradenství, poskytujeme doprovod například na policii, k soudu, pomoc při vymáhání odškodnění. Za velice důležitou považujeme již zmíněnou podporu komunikace mezi bývalými partnery, mezi nimiž docházelo k domácímu násilí.

Kolik takových potřebných je?

V Praze jsme měli v roce 2011 asi 130 lidí, které jsme měli v péči. Převážně šlo o oběti domácího násilí. Osob, které byly ve spolupráci s policií vytipovány jako možné oběti obchodu s lidmi, bylo sedmáct.

Stává se, že lidé, kteří prošli dlouhodobou péčí Magdaly, spadnou znovu do podobného průšvihů, jaký už prožili?

Programy pomoci obětem obchodu s lidmi vlastně začaly vznikat proto, že bylo vidět, že se osobám

stávají tyto věci opakovaně. Měli jsme klientky, které žily jako v začarovaném kruhu. Dívka utekla a zase ji někdo našel. Bylo to také tím, že hledala pomoc u známých lidí, kteří na jejím vykořisťování měli svůj podíl taky. Oběti násilí musí pochopit, že pomoc se jim může dostat od organizace a ne od stejných lidí, kteří je ničili. Některé ženy, když vidí, jak je těžké se ze všeho vymanit a začít jinak a jinde, raději se vrátí. Erotické kluby fungují na bázi jakéhosi patologického násilného společenství, skoro něco jako prapodivná rodina. Vztahy jsou sice patologické, ale kamarádství mezi dívkami existují a stává se, že kromě lidí kolem klubu dívka nikoho jiného nemá. Je to zvrácené, ale jsou tam vazby závislosti. Ti lidé mnohdy nic jiného neznají ani nemají. A když přijdou k nám, pořád po nich chceme, aby věci měly nějaký vývoj, aby se někam posouvaly, a oni ten tlak někdy nevydrží. Zejména u rodin, v nichž se odehrávalo domácí násilí, je známo, že žena se opakovaně vrátí. Velkou

roli hraje také to, že tyto osoby byly po dlouhou dobu zbaveny své vůle, musely dělat, co jim někdo řekl. A teď najednou by měly všechno rozhodnout a zařídít samy. Tak se raději vrátí tam, kde to znají, kde někdo věci rozhodne a zařídí, kde není všechno na nich. Velká svoboda a velký prostor pro rozhodování je něco, s čím si nevědí rady.

Je tedy nejen projekt Magdala, ale církev obecně pro slabé, nebo pro silné?

Církev je jednoznačně pro slabé, dokonce by měla snést i slabochy. Všem slabým by měla dávat sílu. Ale není to církev, ale Kristus, kdo tu sílu dává. Církev je nositelkou informací o Ježíši Kristu. Je místem, kde člověk může načerpat tu sílu, která má moc člověka přetvořit, že už není slabochem, ale silným. Úkolem církve je pomáhat. Má poskytovat sociální služby a zabývat se sociálními otázkami, protože kdo jiný by to měl dělat, ne-li církev?

Ptala se Daniela Ženatá

SOLIDARITA PŘES HRANICE

Lidé v Čečensku trpí následky dvou válek

Jsou silní i veselí – jinak by to všechno nepřežili

Do Čečenska jezdím již od roku 2006. Poprvé jsem tam byla s Janou Hradilkovou, v organizaci Semja (rodina). Dostaly jsme se do naprosto zničeného, rozbombardovaného Grozného, hlavního města Čečenska. Všude byly ruské kontroly, nic nefungovalo, panovala velká bída. Rodiny se pomalu vracely do svých rozbořených domů a začínaly je už podruhé, někdy i potřetí budovat. Ženy na ulicích prodávaly zeleninu, nebo co se dalo.

Obrovským problémem je velké množství nemocných, na jejichž léky a léčení se skládají celé široké rodiny.

Později jsem do organizace Nijso (Spravedlnost) v Grozném jezdila pravidelně třikrát za rok jako supervizorka. Věnovala jsem se zaměstnancům organizace, kteří v rámci evropského projektu poskytují sociální, právní, lékařskou a psychologickou pomoc. Společně jsme se snažili, aby se i oni při své

velice náročné práci také trochu starali o vlastní fyzické a duševní zdraví. Při této obrovsky zajímavé práci jsem se setkala s krásnými, obětavými a statečnými lidmi. Jejich muslimství je tradiční, rodinné, skromné.

Naposledy jsem byla v Grozném v prosinci 2011. Dnes tam stojí přepychové, moderní město s mrakodrapy a vysázenými vysokými stromy. Lidé jsou rádi, že je čisto a nebombarduje se. Jako kontrast k tomu působí muži bez práce. Prakticky žádné vybombardované továrny nebyly opraveny. Mladí lidé, kteří vyrůstali za války, nemají práci ani perspektivu. Všude je obrovská korupce, značné peníze se platí již za přijetí na školu. Dalším obrovským problémem je velké množství nemocných, na jejichž léky a léčení se skládají celé široké rodiny. Je neuvěřitelné, jak tam funguje psychická i finanční podpora celé velké rodiny (rodu).

Kromě nemocí souvisejících s psychickými následky válek, je v Čečensku velice mnoho ne-

mocných rakovinou. Existují důkazy, že zde byly skládky radioaktivního odpadu, které byly během dvou válek deset let bombardovány. Rakovinu mají často mladí lidé, rodí se poškozené děti. Nejčastěji se v Čečensku chodí na pohřby. Bohužel ještě stále mizí lidé a všudypřítomný je velký strach. Obdivuji lidi, s nimiž jsem se tam setkala – jsou silní i veselí. Říkají, že jinak by to všechno nepřežili.

Bohužel mají pocit, že na ně celý svět zapomněl. Proto je pro ně velice důležitá každá vstřícnost. Například v Praze chodíme vždy 23. února s organizací Berkat na Petřín. Tam spolu s čečenskými uprchlíky vzpomínáme na tragédii z roku 1944, kdy

Elita na vozíku, uprostřed Věra Roubalová

byl během jedné noci prakticky celý národ vysídlen v dobytčích vagoncích do Kazachstánu a na Sibiř. Polovina lidí nepřežila. Zbylí se mohli vracet až v roce 1956. I letos jsme se na Petříně sešli a Čečenky vyprávěly, jak na tu těžkou dobu vzpomínali jejich rodiče. O našem setkání jsem informovala i přátele v Grozném, kteří byli za tuto solidaritu velice vděční.

Na svých cestách do rodin jsem se setkala i s rodinou Ahmeda. Jako sedmiletý kluk byl postřelen ruským vojákem, když pásal krávu, a od té doby se nemůže od pasu dolů hýbat. V době, kdy pobýval v nemocnici, byl zabit jeho otec. Jeho matka se od té doby stará o celou rodinu sama. Byla jsem u nich doma. Žijí velice chudě, ale nestěžují si. Ahmed

je tichý, skromný mladý muž a jeho maminka je obětavá, silná, ale již také unavená žena. Když jsem se po této návštěvě vrátila do Prahy, svěřila jsem se s tímto příběhem Věře Lukášové z jarovského sboru a ta pomohla od německé nadace sehnat peníze na polohovací postel pro Ahmeda a invalidní vozík.

Nedávno jsme v jarovském sboru vybírali peníze na léčení Elity. S touto velice sympatickou, chytrou a milou mladou ženou jsem se seznámila na začátku roku 2011. Nyní je jí dvaatřicet let. Za války jí bylo šestnáct a měla na starosti děti. Při bombardování se jí podařilo ve velkém spěchu a stresu děti ukrýt do sklepa. Ona sama při tom utrpěla zranění. Půl roku poté přestala chodit a od té doby je na vozíčku. V nohách má cit, ale chodit nemůže, je částečně ochrnutá. Podle vyjádření lékařů jí může pomoci půlroční intenzivní léčba v rehabilitačním centru v Grozném.

Po mém návratu z Grozného v květnu 2011 jsme opět s pomocí Věry Lukášové sehnaly v Německu nadaci, která dala polovinu peněz na léčení Elity. Když jsem Elitu v prosinci 2011 navštívila doma v Grozném, byla nervově v koncích. Hodně přibrála a stále plakala. Její maminka, která se o ni stará, byla po těžké operaci. Žijí velmi chudě, topí jen v jedné místnosti. Elita dává svůj malý invalidní důchod na maminičino léčení. Lékař, ke kterému Elita občas dochází, jí byl ochoten okamžitě přijmout v odborném, dobře vybaveném centru v Grozném. Zdůraznil, že cenu má jen půlroční, nepřerušovaná léčba. Byl ochoten počkat na druhou polovinu peněz do dubna. Rozhodli jsme se tedy, že Elita nastoupí na léčení okamžitě, a my se pokusíme sehnat druhou polovinu peněz na její léčení. Elita byla šťastná, opět se začala o vše zajímat. S radostí mohu oznámit, že jsme v Čechách mezi sebou po přátelích vybrali 60 tisíc korun a 1000 eur. Pošleme je Elitě na léčení a doufáme, že tato mladá žena bude moci vstát z vozíčku a začít nový život. Všem, kteří přispěli, velice děkujeme. Děkuji také těm, kteří se solidarizují s lidmi za našimi hranicemi. Věřte, že je to pro ně velkou podporou.

Vím, že podobných případů jsou na Kavkaze tisíce. Obdivuji statečnost lidí na Kavkaze, kteří se již několik staletí snaží osamostatnit. Ale protože na jejich území je nafta a jiná bohatství, Rusko jim v tom vždy silou zabrání.

Věra Roubalová Kostláňová (vera.roubalova@email.cz)

Jakoukoliv částku rádi přijmeme na účet 493 736 023/0800 s označením Elita a vaším jménem.

Nechceme jen hasit požáry

Diakonie Most představuje program zaměřený na finanční gramotnost už od školního věku

To bylo překvapení, když jsme na tabuli nakreslili malý příběh. Devátáci zjistili, že pokud pojedou v tramvaji načerno a ušetří tak 11 korun za jízdenku, mohou, budou-li přistiženi, v konečné fázi zaplatit až třicet tisíc! Pochopili, že nejlepší strategií je komunikovat s rodiči. Vyhnu se úrokům, poplatkům soudu a exekutorovi. Nakonec se shodli, že vlastně vůbec nejlepší je si jízdenku vždy koupit,“ vzpomíná na průběh jednoho semináře s dětmi Jan Panocha z mosteckého střediska Diakonie ČCE.

Proti zadlužení

Občanská poradna střediska Diakonie v Mostě zahájila preventivní program zaměřený na finanční gramotnost. Program je určen pro žáky vyšších ročníků základních a nižších ročníků středních škol. Poradna tak reaguje na to, co zná ze své praxe: nejčastějším problémem klientů je několikaleté zadlužení, platební neschopnost, případně osobní bankrot. Vhodnou a účinnou prevencí chce poradna těmto krizovým situacím předcházet.

Jak nenaletět

Zajímavé bývá také povídání o bankách a dalších subjektech, které se předhánějí s nejrůznějšími lákadly a nabídkami, a „pomáhají“ lidem k „hezkyým“ penězům. „Kluci a holky se divili i tomu, že přijít k bankomatu a vybrat si z něho peníze není jen tak, mnohdy ani netušíme, že si peníze bereme na dluh, že nejsou naše,“ popisuje lákavé nástrahy finančních institucí Jan Panocha.

Dvouhodinové praktické semináře byly zahájeny ve třech osmých a devátých třídách Základní školy J. A. Komenského v Mostě. Děti se během nich seznámily s hrozbami a důsledky neúměrného zadlužování a formou dialogu a hry trénovaly protidluhové strategie.

Prevence je lepší než hasit požár

„Nápad vznikl kumulací dvou okolností: město navštívili zástupci partnerského holandského města Meppel a přivezli kontakt na manžele, kteří by rádi poskytli dar na konkrétní aktivitu na pomoc lidem z Mostu. Vzhledem k tomu, že problematika dluhů se stává stále palčivější, napadlo nás - abychom nehasili jen požáry - zaměřit se na prevenci tohoto neuhdu a připravili jsme projekt Finanční gramotnost pro základní školy,“ popisuje Blahoslav Čičel, ředitel mosteckého střediska. „Chceme preventivně působit na školáky, seznámit je s hrozbami neúměrného zadlužování. Chceme, aby se zamysleli nad dopady neuváženého chování v běžném životě,“ dodává.

Shrnutí je v brožurce

Ohlasy pedagogů i žáků na pilotní semináře byly velmi pozitivní a škola se s poradnou dohodla na další spolupráci. Poradna zároveň semináře nabídne i dalším mosteckým školám. A v plá-

nu je další rozšíření projektu: ve spolupráci s Diakonickou akademií (někdejší úsekem vzdělávání Diakonie ČCE) budou mostečtí školit další pracovníky Diakonie, kteří budou následně program nabízet ve svých střediscích v rámci své práce s lidmi ohroženými zadlužováním.

Také na loňském Sjezdu nejen evangelické mládeže v Jihlavě uvedla lektorka Markéta Strážová workshop k finanční gramotnosti spolu s Blahoslavem Číčem, který toto téma zasadil do biblického kontextu.

Projekt Finanční gramotnost není časově omezen a je poskytován zdarma. Je doplněn informační brožurkou, která přehledně shrnuje obsah semináře.

Občanská poradna je jedním ze čtyř programů Diakonie ČCE – Střediska sociální pomoci v Mostě. Těmi dalšími jsou Terénní sociální práce v ohrožených rodinách, Dobrovolnické centrum a Azylový dům pro matky s dětmi. Více také na stránkách most.diakonie.cz.

Blahoslav Čížel, Pavel Hanych

Africké příběhy (1)

V minulých číslech jsme čtenářům představili nové Středisko humanitární a rozvojové pomoci Diakonie ČCE spolu s informací a výzvou k postní sbírce na pomoc sirotkům v Etiopii. V tomto a následujících číslech přineseme několik příběhů etiopských žen, kterým se již dostalo pomoci v uplynulých letech. Chceme tak ukázat, že i malý dar znamená velkou pomoc. Účet veřejné sbírky (9371 9371/0300) bude otevřen i po velikonočních. Více také na hrp.diakonie.cz.

Woode Asharge, vdova 30 let, HIV pozitivní

Woode se vdávala ve čtrnácti letech. V Etiopii, kde žije, to není nic neobvyklého. Brzy po svatbě se narodila holčička, potom kluk. Porod třetího dítěte se zkomplikoval. Holčička se nakonec narodila zdravá, Woode však skončila na několik dní v nemocnici, kde při standardním vyšetření zjistili, že žena je HIV pozitivní. Byl to šok, vždyť kromě manžela nikdy nikoho neměla.

V etiopských rodinách to tak často bývá: manžel vyrazí do města za prací, tam si zaplatí prostitutku a nakazí se HIV. Poté přenese nákazu na svou ženu. Jakkoli je léčba možná a dostupná – léky Etiopii poskytují americké nadace – muži často umírají dříve, než se začnou pořádně léčit.

Manžel Woode opustil, jakmile se dozvěděli, že jsou oba HIV pozitivní. Woode zůstala s dětmi sama. Bez práce. Neměla z čeho žít. Vzala tedy děti – včetně nejmladší sotva narozené – a vydala se na cestu k mamince do vesnice vzdálené 50 kilometrů. Cesta byla zbytečná. Když se matka

dozvěděla, že je dcera HIV pozitivní, vyhnala ji i s dětmi z domu. Woode se vrátila zpět do své chatrče v Bahir Daru. Jen tak tak živořili. Občas něco dostali od sousedů. Děti ani nemohly chodit do školy. Sedmadvacetiletá Woode ležela doma na hliněné podlaze a přála si zemřít.

V té době se o Woode dozvěděla organizace rozvojové a sociální pomoci při etiopské evan-

gelické církvi (DASSC). Sociální pracovník se s mladou ženou setkal a povzbudil ji k zapojení do projektu. Z příspěvku Diakonie ČCE pomohla DASSC Woode získat základní dovednosti a zřídit si malý obchůdek. Byla to vlastně jenom malá místnost v její chatrči, do níž vybourali okno. Woode zde začala prodávat kávu, čaj a ovoce

a po třech měsících se pustila do povinného spoření. Nejprve si z našetřených peněz koupila hejno slepic. A začala prodávat vajíčka. Potom si ušetřila na ledničku (v Etiopii je to vzácnost) a dnes si u ní sousedé kupují chlazené nápoje. Z dalších našetřených peněz si chce nechat zavést vodovod. A děti už zase chodí do školy.

Woode, dnes třicetiletá, je HIV pozitivní. Ovšem díky tomu, že má stálý výdělek, má také zajištěnou pravidelnou životosprávu pro sebe i děti. To je, společně s důslednou léčbou, základní obrana před propuknutím akutního stadia AIDS.

Pavel Hanych

20. výročí střediska Blanka Diakonie ČCE v Písku

Dovolujeme si vás pozvat k účasti na akcích, které se budou konat letos v rámci oslav 20. výročí střediska ve dnech 1. a 2. května.

1. května

Den otevřených dveří od 10 do 12 hodin a odpoledne od 14 do 17 hodin.

Výstava fotografií v zimní zahradě po celý den.

Vyprávění zajímavých hostů pro klienty i návštěvníky od 10 do 12 a od 15 do 17 hodin.

2. května

Pokračování výstavy fotografií v zimní zahradě do 12 hodin.

Slavnostní bohoslužba pro všechny klienty ve středisku od 10 do 11 hodin.

Pokračování oslav v kostele sv. Trojice.

Výstava fotografií v předsálí kostela sv. Trojice od 14 do 21 hodin.

Slavnostní bohoslužba v kostele sv. Trojice 16 hodin.

Vystoupení členů orchestru Státní opery Praha. Vystoupení jednotlivých hostů, partnerů a sympatizantů.

Koncert skupiny Shivers od 19 hodin.

Těší se na vás tým pracovníků Diakonie ČCE – střediska Blanka v Písku, Jiráskovo nábřeží 2443, 397 01 Písek.

Služba církví v české společnosti

Seminář na téma „Služba církví v české společnosti“ uspořádali koncem února poslanci TOP 09 Helena Langšádlová a Petr Gazdík v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. V panelové diskusi vystoupili představitelé Ekumenické rady církví a České biskupské konference. Byl představen i historický a sociologický kontext vztahu státu a církví v oblasti sociální, zdravotní a vzdělávací. Oblast církevních sociálních služeb prezentoval za všechny Martin Balcar z Diakonie ČCE. V době mnohých věcných i méně věcných diskusí nad církevními restitucemi tak snad měli zákonodárci možnost zaregistrovat, že církve na společnosti neparazitují, nýbrž že jí především mnoha způsoby slouží.

Sociálně terapeutické dílny nově v Rolničce

Středisko Diakonie Rolnička v Soběslavi nabízí služby pro dospělé se zdravotním a mentálním postižením. Přestože má jako jiná zařízení sociálních služeb problémy s financováním, otevřelo díky evropské dotaci sociálně terapeutické dílny. Dospělí klienti se v nich učí dovednostem, které jim umožní snáz sehnat práci. „Vznik této služby byl motivován našimi dlouholetými zkušenostmi z práce s lidmi s mentálním postižením. Dílna je zároveň příležitostí, aby se mohli při pravidelných pracovních činnostech v přátelské atmosféře lidí se zdravotním postižením setkávat s lidmi zdravými,“ říká Karel Novák, ředitel střediska. Odkaz na tematickou reportáž České televize najdete na stránkách www.rolnicka.cz

Vsetín opět přivítá zpívající seniory

SeniorStar je soutěž ve zpěvu pro zájemce nad 60 let. Za doprovodu cimbálové muziky se zpívají lidové písně. Nápad se zrodil ve vsetínském středisku Diakonie, které také akci už potřetí pořádá. SeniorStar je jednou z cest, jak veřejně ukázat, že také lidé staršího věku mohou být přínosem a inspirací pro celou společnost.

Letošní ročník se bude konat ve čtvrtek 19. dubna 2012 od 15 hodin ve velkém sále vsetínského Domu kultury. Diváci budou mít také možnost hlasovat pro svého favorita a udělit Cenu diváků. Diakonii můžete podpořit dobrovolným vstupným. Zveze širokou veřejnost!

ph

Sbory s původní luterskou liturgií

Současnost a minulost (2)

V minulém čísle našeho seriálu jsme si krátce připomněli předtoleranční i nejstarší toleranční historii valašských luterských sborů, které nás zajímají při zkoumání zdejších zbytků zpívané liturgie. Dnes se ohlédneme za dalším liturgickým vývojem těchto sborů od toleranční doby až do současnosti.

Vazby na Slovensko a odklon od luterských obřadů

Luterská církev zůstala na Valašsku po celou dobu své existence pod vlivem evangelické církve a. v. na Slovensku. Značná část farářů pocházela ze Slovenska a i kazatelé českého původu byli většinou odchovanci slovenských gymnázií a akademií. Bohuslav Burian proto ve své knize *Toleranční kazatelé na Valašsku (1781-1861)* soudí, že „valašské evangelické (tj. luterské) sbory byly vlastně po celou toleranci filiální církví daleko větší a živější slovenské sesterské církve“.

O dobově převažující podobě bohoslužeb vypovídá mnohé už sám rychlý odklon od luterství na Valašsku (uskutečněný již v prvních několika letech po vydání tolerančního patentu) a obliba starých bratrských kancionálů. Klíčovým svědectvím o vývoji luterské liturgie na Valašsku v rané toleranční době je ovšem Burianem citovaný pamětní spis, který byl vypracován vsetínským, hošťálkovským a jasenským farářem jako doklad o „zasahování reformovaných kazatelů do pravomoci evangelické církve“. V textu předloženém 13. prosince 1790 vídeňské konsistoři stojí mimo jiné: „Pokud jde o obřady, byly téměř všechny se souhlasem veleslavného c. k. konsistoria a. v. odstraněny, aby nedávaly reformovaným pohoršení, a přece jsou evangelíci nazýváni polopapeženci a nekřesťansky pronásledováni.“

Karel Eduard Lány a situace v Čechách

Obdobná situace trvala i v následujícím století

a panovala též v Čechách. Dokladem toho byla činnost Karla Eduarda Lányho (viz obr.), jenž se ve druhé polovině 19. století marně snažil zavést v Čechách luterskou liturgii. Ta měla respektovat jak bohoslužebné pořádky na Moravě a na Slovensku, tak dědictví předků i luterské německé vzory – jak můžeme číst v Říčanově knize *Životní dílo Karla Eduarda Lányho*. Tento významný český teolog a církevní organizátor se kriticky zmiňoval o „nahé jednoduchosti služeb Božích“ v dobové luterské církvi, ačkoli v dopise jemu adresovaném čteme námitku, že při snaze o provozování liturgie „celá jedna strana větrí Řím, vidí ho všude a ve všem“.

Domnívám se, že mnohá hodnocení Rudolfa Říčana, která se týkají stavu v české luterské církvi před jejím sloučením s církví reformovanou, jsou trefná i pro slavení liturgie ve 20. století. Proto si nyní dovoluji uvést z knihy *Životní dílo Karla Eduarda Lányho* delší pasáž: „Luterský konfesionalismus u nás zůstával především programem farářů. Údové sboru přijímali jej z veliké části buď s respektem k osobě svých duchovních správců, ale bez vnitřního zaujetí, buď s protestem projevovaným tu méně určitě, tu určitěji. (...) Vždy měl vrch odpor proti ceremoniím a symbolům, jež připomínaly způsoby římské. Reformovaná zásada jednoduchosti nacházela proto v evangelickém lidu českém vždy více ohlasu než luterské středocestí.“

Liturgie po sloučení církví

Vývoj liturgie, kterým procházely evangelické sbory po sloučení církví, zůstává zatím většinou přehlížen. Kromě charakteristik jednotlivých typů bohoslužebných pořadů v agendách, o nichž byla řeč ve druhém čísle našeho seriálu, nacházíme hodnocení vývoje po roce 1918 v knize Jiřího Ottera a Josefa Veselého *První sjednocená církev v srdci Evropy*, kde čteme: „někdejší

mezicírkevní konfesijní rozdíly nezpůsobovaly žádné zvláštní problémy. Bývalí luteráni si ponechali i nadále své liturgické zvláštnosti, zatímco reformovaná většina nelpěla přísně na žádném článku kalvínského učení, než že se nevzdala zásadního důrazu na presbyteriální zřízení a řády. Faráři jedné konfese byli bez neshody voleni ve sborech druhé konfese.“ Na základě toho, o čem svědčí výše zmíněná svědectví, se však zdá, že liturgické zvláštnosti luteránů byly již

v té době značně omezeny a navíc právě působení kalvínsky laděných farářů v luterských sborech mělo často zásadní vliv na zrušení liturgie, či dokonce odstranění oltáře (například v Huslenkách, Hošťálkově i jinde). Svou roli hrála také liberální teologie, která zmírňovala konfesijní výlučnost, a tedy i odstraňovala tradiční obřady.

Proč byla na Valašsku liturgie zachována?

Otevírá se tak spíše otázka, co způsobilo, že byla v několika dříve jmenovaných sborech na Valašsku a Těšínsku liturgie zachována, když celková tendence mířila k jejímu vyloučení. Dostáváme se tak již přímo do situace totalitního režimu druhé poloviny 20. století, kdy se poprvé zdá, že si sbory začínají být své liturgické tradice nejen výrazněji vědomy, ale začínají se k bohatství liturgie vracet a spojovat s ním svoji identitu. Šlo samozřejmě hlavně o sbory, v nichž zůstala linie zpěvu liturgie nepřerušovaná, tedy tam, kde se faráři neodmítli přizpůsobit místním zvyklostem. Trochu paradoxně, ale vlastně zcela logicky tu vidíme skutečnost, že stejně jako pobělohorská uzavřenost moravských evangelíků plodila snahu uchovat si vlastní identitu a vedla k omezování liturgie v toleranční době, podobná uzavřenost a snaha o zachování identity luterských sborů směřovala v době komunismu k uvědomění vlastní tradice, a tedy k posílení „tradiční“ liturgie. Tento pocit tradice je jedním z nejzajímavějších prvků celé současné valašské liturgické situace a bude předmětem našeho dalšího uvažování.

Eliška Baťová

OZNÁMENÍ

Svoboda moje, svoboda druhých

Jarní setkání generací v Herlíkovicích od 10. do 13. května na téma Svoboda moje, svoboda druhých (svoboda od něčeho, ale k čemu?, svoboda jako výzva k službě, svoboda a zodpovědnost, svoboda a ohled na druhé, svoboda a víra, neshoda apod.)

Pobyt je určen lidem střední a starší generace, kteří chtějí s druhými volně sdílet svoje názory, navzájem se učit i rozšířit okruh přátel. Důraz klademe na setkávání ve skupině. Daná témata probíráme z pohledu biblického a z pohledu osobních zkušeností a prožitků účastníků. Předpokládá

se aktivní přístup všech. Odpoledne výlet, večer bývá spíše oddychový. Setkání nejsou míněna jako individuální rekreace a nezaměřují se na výběr životního partnera. Setkání pořádá ČCE, jsou zcela otevřena lidem z jiných církví. Program připravuje a vede tým (faráři Bohumil Baštecký a Jan Trusina, socioložky Hana Janečková a Jindřiška Seethaleroová a psychologka Bohumila Baštecká). Poplatek za pobyt s plnou penzí a ubytováním je 390 Kč na osobu a den a k tomu kurzovní poplatek 400 Kč. Zájemci se mohou hlásit u Jana Trusiny (674 01 Třebíč, Palackého 33, t. 568 821 401, e-mail: trusina.trebic@seznam.cz), který pošle bližší informace a přihlášku.

KATECHISMUS PRO RODIČE

O křtu

Co čteme v katechismech o křtu? Křest začleňuje každého pokřtěného do těla Kristovy církve, očišťuje od hříchu prvotního i hříchů osobních, působí ospravedlnění a posvěcení a účast na novém životě Ježíše Krista, činí z nás děti Boží. Martin Luther v *Malém katechismu* píše: „Křest působí odpuštění hříchů, vykupuje od smrti a ďábla a dává věčnou blaženost všem, kdo věří tomu, co říkají slova a zaslíbení Boží.“ To čteme v katechismech. Dobře. Ale co s tím?

Jde o to protavit to, co o křtu učíme a vyznáváme, do praxe. Jak praktikují svůj křest?! S nadsázkou můžeme říct, že musíme křest životní praxí zviditelnit, uvést v život. Jen tak ho můžeme pochopit a mluvit o něm.

Křest začleňuje do společenství Kristovy církve. Jednoduše žijí v konkrétním sboru. Účast na společenství je nedílnou součástí našeho rodinného života. Nemusíme dětem a sobě složitě vysvětlovat, co to znamená být křtem připojen do těla Kristovy církve. Prostě chodíme s dalšími lidmi společně do kostela, případně se účastníme dalších aktivit sboru. Rodiče i děti. Konkrétní sbor je naším domovem a patří k naší rodinné identitě. Kdo to tak nemá a je mu život církve a sboru cizí, těžko bude o křtu mluvit.

Křest očišťuje od prvního hříchu a hříchů osobních, působí ospravedlnění, posvěcení a účast na novém životě v Kristu. To už je složitější. Jak to vysvětlit? Ale i tady pomáhá praxe: modlitba. Modlitba přece ukazuje, že jsem byl Bohem nalezen, přijat, obdarován, osvobozen, očištěn, ospravedlněn – to je Boží milost. Modlit se znamená vědět o Bohu a důvěřovat Bohu, který mi k sobě cestu otevřel. I v modlitbě se křest stává viditelný. Modlitba je přece naší odpovědí na Boží oslovení, které přichází první. Kdo si nenajde čas ani na krátkou modlitbu, ten s velkou těžkostí pochopí rozměr milosti, který se ve křtu otevírá.

Křest znamená, že mě Bůh přijímá ještě dřív, než jsem mohl já něco Bohu nabídnout, nebo ho ve svém srdci sám přijmout. Ještě dřív, než jsem já mohl říci své „věřím ti, Bože“, Bůh se přiznal ke mně. Vysvětlit tento rozměr „přijetí“ lze také snadno. Nemilujeme snad své děti ještě dřív, než se narodí? Nepřijímáme snad své děti už tehdy, kdy ještě nemohly nic dobrého či zlého učinit? A nejsme hotovi svým dětem odpouštět už ve chvíli, kdy se na ně za jejich dětské „hříchy“ zlobíme? Ba dokonce nejsme snad v jakémsi rodičovském permanentním stavu připravenosti odpouštět a přijímat své děti, ať už budou jakkoli „věrné“?

Jistě nelze srovnávat lásku Boží a lidskou. Ale jestliže my jako rodiče milujeme své děti, nemiluje nás náš nebeský Otec kristovskou láskou o to více? Křest nám říká: miluji tě, človče, a přijímám tě do své otcovské náruče. Jestliže mohou děti něco o křtu pochopit už v tom nejtělejší věku, pak je to přece motiv bezpodmínečné lásky a přijetí.

Je to však podmíněno: jako rodiče musíme sami Bohu důvěřovat jako milujícímu Otci skrze Krista v Duchu svatém. Jaký obraz máme o Bohu, takový budou mít i děti, a platí to i o křtu. Nebudeme-li mít žádné ponětí o Bohu, jak jej Kristus

zjevuje, pak sotva něco smysluplného o křtu řekneme svým dětem.

Nakonec je dobré o křtu mluvit, křest si připomínat, v rodině, ve sboru, v bohoslužbách. Děti se dozvědí v nedělní škole mnoho z biblických příběhů, ale kolik se toho dozvědí o svém křtu

a křtu svých rodičů a bratří a sester? Slavíme-li narozeniny jako samozřejmost, proč také neslavíme výročí křtu? Nemáme rozpaky nad křtem také proto, že máme křest vyřízený jako jednorázovou událost, ke které se už nevracíme?

David Sedláček

RECENZE

Malým i velkým dětem

Karafiátovi *Broučci* po 135 letech

Je málo spisů, kterými by se nepočtení evangelíci dokázali prosadit v novodobém českém prostředí tak, aby svými myšlenkami formovali mentalitu celé společnosti. Víme zajisté o dvou: František Palacký uspěl se svou koncepcí dějin, jež zásadně ovlivnila českou politiku ve druhé polovině 19. a první polovině 20. století. Jiný evangelík, reformovaný farář Jan Karafiát (1846–1929), dosáhl podobného postavení v literatuře pro děti. Jeho kniha *Broučci* (1876) stojí u počátků „moderní“ umělecké tvorby pro děti a svojí poetikou dodnes působí na nejmladší generaci Čechů. První anonymní vydání ovšem mezi čtenáři zapadlo. Trvalo sedmáct let, než byl příběh Janem Herbenem znovu objeven a stal se bestsellerem.

Broučci již patří k dědictví české literatury, k dílům, jako Máchův *Máj*, Erbenova *Kytice* či *Babička* Boženy Němcové. V čase, kdy kniha směřuje ke stému vydání, nastává příležitost ohlédnout se po její stopě. Záslužně tak činí monografie literární historičky Věry Brožové *Karafiátovi Broučci v české kultuře*, iniciovaná Maticí českou. Práce, jak název napovídá, mapuje 135 let působení *Broučků* v české kultuře. Ukazuje, že úspěšný titul měl nejen čtenáře, nýbrž také ilustrátory, různé upravovatele, interprety a literární následovníky. Všimá si proměn přístupů: vyzdvihování, zavrhování a zákazy knihy velmi přesně kopírovaly politické zlomy v historii naší společnosti, jakož i změny v oficiálních uměleckých či eticko-výchovných preferencích. Zájem o „druhý život“ literárního díla je ale staršího data. Už v roce 1941 vydala Synodní rada ČCE sborník *Nad Karafiátovými Broučky*, který představoval

pohled protestantské společnosti. Nová práce Věry Brožové je jeho přínosným protějškem.

Každá doba přichází k *Broučkům* se svým předporozuměním, se svými idejemi a ideologiemi. Jednou vadilo Karafiátovo připomínání

smrti, jindy Boha, dnes asi nejvíce poslušnosti, protože čtenáři již často neumějí rozlišit poslušnost vynucenou od poslušnosti v podobě důvěry k něčemu, co je má přesahovat. Karafiátova poslušnost nepříjemně ruší naši iluzi neukotvené svobody a individuality. Je šokující, jak broučci trpně a pokorně přijímají osud; když prosí Boha: „dejž, ať se tě bojíme“ a nakonec „poslušně umřou“. A přece si troufám tvrdit: to my upadáme do stále většího područí, zatímco Jan Karafiát byl svobodný. Kolik svobody beze strachu v něm bylo, když vzpomínal, co dostal v Jimramově po narození do vínku: „A ničeho se

nikdy neboj a nikoho, jen samého Pána Boha; a toho se drž až do konce.“ Jaký protiklad k dnešnímu pojetí zdánlivé individuality („Buď svůl! Kup si náš produkt podle své volby!“), kdy se stále redukovanější lidská bytost stává pouhým „produktem“ systému.

Odkud vzal Jan Karafiát takový cit pro dětskou knihu, když sám žádné děti neměl? Pro krásu jazyka, pro psychologii dítěte a jeho potřebu jistoty a stability? Pro dobově nezvykle otevřený popis koloběhu života, narození a smrti? Inu byl vynikajícím kazatelem, učitelem vykládajícím prosté Boží Slovo malým i velkým dětem, zaklá-

dajícím si na protestantské pravdivosti, řekli by jedni. „Karafiátovi hmyzí hrdinové o různých náboženských směrech nemají ani potuchy,“ říkají druzí. Kniha Věry Brožové zpřístupňuje spíše světský pohled, což bude v evangelickém prostředí patrně vyvolávat otázky. Případně dílčí nepřesnosti jí však neubírají na hodnotě, zrcadlící hodnotu Karafiátových *Broučků* samých, kteří zůstávají stále aktuální.

Sixtus Bolom-Kotari

BROŽOVÁ, Věra: Karafiátovi Broučci v české kultuře.

Praha: Nakladatelství ARSCI, 2011, 144 s.

ISBN: 978-80-7420-018-2

Z milosti trpět pro Krista

Letos v lednu byla v Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) prezentována kniha Martina Jindry *Z milosti trpět pro Krista* o životním příběhu faráře Církve československé husitské (ČČSH) Václava Mikuleckého.

V názvu rezonuje biblický verš Fp 1,29 „Neboť vám je z milosti dáno netoliko v Krista věřit, ale pro něho i trpět“. Autor je správcem archivu pražské diecéze ČČSH a na poloviční úvazek pracuje v ÚSTR, kde se převážně zabývá historií své církve v letech nesvobody. Jeho kniha dává nahlédnout do vnitřních i vnějších zápasů ČČSH v dobách násilné komunistické manipulace církvi.

Sledujeme životní příběh faráře Václava Mikuleckého. Narodil se 25. září 1921 v Dolní Sloupnici. Ke studiu teologie jej povzbudil litomyšlský farář Jaromír Metyš. Ještě před koncem války nastoupil Mikulecký svou duchovenskou službu v Braníku. Po osvobození se zařadil mezi nekomunisticky orientované duchovní své církve. Vedle práce ve sboru působil i na teologické fakultě jako lektor církevních obřadů, publikoval v církevním tisku, byl též jmenován členem Ideové rady ČČS(H). Patřil do kruhu žáků a přátel prof. Otto Rutrleho. Po únoru 1948 se stavěl kriticky k prorežimním postojům církevního vedení a většiny biskupů v čele s patriarchou Miroslavem Novákem.

Koncem padesátých let navázal on i řada jeho kolegů kontakty s německými protestan-

ty. V pastoračním středisku evangelické církve v Schniewind-Hausu v Sasku poznali křesťanské společenství žijící z darů Ducha svatého. Bylo to něco docela jiného, než zažívali v prostředí vlastní církve. V roce 1960 farář Mikulecký formuloval několik základních tezí: více doufat a věřit v Ducha svatého; horlivěji a věrněji sloužit církvi; připravovat se ke všem úkolům na modlitbách; usilovat o hospodářskou soběstačnost; více milo-

vat Pána Ježíše a jeho službu lásky; svědčit o moci a slávě Pána Ježíše Krista přesvědčivým slovem, nevtíravým činem, radostnou službou života v církvi i ve společnosti. V této souvislosti poukazuje autor na řadu styčných bodů se zásadami

Nové orientace v ČCE, Misijního hnutí u slezských evangelíků a. v., skryté církve Felixe M. Davídka a dalšími nonkonformními skupinami. Kolem Mikuleckého tezí vyrostlo v ČČSH neformální duchovní hnutí Společenství živé víry. Je zcela zřejmé, že naděje účastníků v tomto společenství se neupínaly k žádným politickým cílům, ale k duchovní obrodě života víry, k pořádání modlitebních i diskusních setkání, církevních táborů apod. Přesto neunikli pozornosti StB a represí státních aparátníků. Dne 16. 11. 1960 byl farář Mikuleckému na pokyn StB odebrán státní souhlas. Na jeho rodinu s pěti dětmi dolehly existenční starosti. Mikulecký byl dán k dispozici pro organizovaný nábor do dolů, stavebnictví nebo ČSD. Z nezbytí přijal místo skladového dělníka v národním podniku Povltavský průmysl kame-

ne. V srpnu 1968 odešel do invalidního důchodu. V tomtéž roce, v roce nedokončené obrody, mu byl po osmi letech zápasů a zkoušek navrácen státní souhlas a působil jako duchovní v Praze. Po všech útrapách měl však podlomené zdraví a 10. května 1973 zemřel. Jeho památka v ČČSH je dnes živá a vděčná.

Knihy o faráři Mikuleckém, jeho církvi a jeho době obsahuje 364 vysvětlujících poznámek pod čarou, je doplněna četnými přílohami a edicí 50 dokumentů. Podstatně to přispívá k porozumění zápasům, jež vedli stateční a věrní křesťané. Zvláště pro nás evangelíky je to zajímavé a poučné čtení, neboť naše dvě bratrské církve o sebe v minulosti příliš nedbaly a také toho o sobě dosud příliš nevědí. Publikace mého přítele Martina Jindry bere této indiferenci vítr z plachet.

Pavel Hlaváč

POSLEDNÍ SLOVO

Za pět minut dvanáct

Stává se mi na redakčních radách, že si během moudrého poučování mladších kolegů a kolegů všimnu i něčeho jiného. Minule se tak do hledáčku mé pozornosti dostalo půvabné zátiší ze zasedačky v druhém patře Husova domu. Na skříní se zpěvníky stojí soška Mistra Jana a vedle něj hodiny. Stojací a stojící. V době digitální už nikdo péro nenatahuje, nejspíš ani nejdou. Nejsou však pasivní zcela, ve shodě s určením svého místa ukazují neustále nahnutý čas. Někdo na nich totiž nastavil za pět minut dvanáct. Že nepůjde o hodiny na prodej, na nichž se dříve u hodináře za výlohou nastavovalo neutrálně symetrických za deset minut dvě, ani o poruchu hodin u nás na nádraží, kde nějaký čas stálo za pět minut čtyři, je tak zřejmé na první pohled. Varovný eschaton, podtržený slavnou chvílí českých dějin. Co víc čekat od centrálního církevního úřadu!

Nepadl by můj pohled na ony symbolické kleště času, kdyby nebylo ve vzduchu téma čísla. Jsme tu pro silné, nebo pro slabé? Při pohledu na sevření velké a malé ručičky vybarvují se kontrasty. Začínám se škodolibě usmívat. Jak posledních pět minut vnímá třeba takový boháč a jak Lazar z biblického podobenství? Jeden úzkostí nespí pro své plné sto-

doly, druhý se nemůže dočkat příchodu vykoupení. Svoboda a spravedlnost se setkávají v hodině účtování! Co na to pravičák a co mu odpoví levičák? Nebo když se spolu dívají na ciferník věřitel a jeho dlužník? Kdo z nich dvou nese větší zodpovědnost a kdo z nich je tu ten „silný“ a kdo „slabý“? Dilemata naskakují v mé mysli jedno za druhým a s nimi postřehy filozofa Stanislava Komárka o dvojznačnosti pojmů, jimiž nás vybavila evropská tradice. Polarita je v našem jazyce hluboce zakořeněna, takže dvojice svaté i ohavné, mámení i proslulost, lék i jed, opravdové i zdánlivé pocházejí původně z jednoho latinského slova. Jak pokaždé usvědčíme sami sebe, když narazíme na něco významného, zvoláme: „strašně krásné“.

Má čerstvá letošní pozorování však skýtají jistotu nadějí. Určitě si vzpomenete, že mystické datum letošního roku 2012 bylo ještě před pár lety spojeno s předtuchou definitivního konce, nejlépe ničivé apokalypsy se vším všudy. Ale jak se 12. 12. nezadržitelně blíží, hovoří esoterické autority o konci mayského kalendáře s klidem jen jako o výzvě k novému myšlení a takřkajíc změně paradigmatu. Takže za pět minut dvanáct nám bude určité dáno. Na synodní radě vědí zkrátka své. **Jan Mamula**

OZNÁMENÍ

Složenky pro platbu předplatného

Milí čtenáři,

pokud vás trápí faktura na předplatné 2012, kterou jste obdrželi s předminulým číslem *Českého bratra*, a raději byste platili složenkou, neváhejte a kontaktujte nás! Obratem pošleme již vyplněnou složenku. Telefon do redakce je 224 999 236, e-mail ceskybratr@e-cirkev.cz, adresa Jungmannova 9, 111 21 Praha 1.

Nový program, který spravuje seznamy předplátců, generuje faktury, ale neumí tisknout složenky.

Děkujeme za pochopení.

Redakce

Bohoslužby ve Slavonicích

Od března t. r. se konají v kazatelské stanici telčského sboru Slavonicích bohoslužby (kromě svátků) jen 1. neděli v měsíci.

Prodám patrový RD 2+1

Dvě bytové jednotky, příslušenství, zahrada, topení plynové i na tuhá paliva. Vlak, bus, škola v místě (5 min). Lokalita Dolní Habartice okr. Děčín, cena 2 250 000 Kč. Tel. 721 317 105 (19–20 hod.)

Farní sbor ČCE v Děčíně nabízí možnost ubytování ve sborovém domě

v bytě 1+1 s příslušenstvím. Dům je v centru města, bez zahrady. Možnost návštěvy plaveckého areálu, ZOO, Českého Švýcarska. Ve vzdálenějším okolí: Tiské stěny, Lužické hory, Drážďany.

Poplatky za den v třílůžkovém pokoji s možností přistýlky: 1 os. 200 Kč, 2 os. 300 Kč, 4 os. 450 Kč. Dítě nad 6 let 50 Kč, lůžkoviny 30 Kč.

Kontakt: Bezručova 4, 405 00 Děčín 4, tel. 412 532 217.

Farní sbor ČCE hledá optimální využití sborového domu

Farní sbor ČCE v Novém Městě na Moravě vlastní starší dvoupodlažní dům. V současné době zvažuje, pro jaký účel dům dále využívat, zda pro nájemní bydlení jako dosud, nebo jiným způsobem. Staršovstvo se rozhodlo otevřít jakýsi „Prostor pro projekty“ – možnost pro ty, kdo mají nějaký projektový záměr a hledají pro něj vhodné prostory. Projektové záměry

je možné předkládat do 15. října 2012. Bližší informace <http://www.archa.kvalitne.cz> – oznámení.

Kontaktní osoba: Vojtěch Hrouda, 732 228 001, vojtech.hrouda@seznam.cz

Voda v Praze – povídání o potocích a rybnících

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve na besedu „Voda v Praze – povídání o potocích a rybnících“, která se bude konat v úterý 10. dubna v 17:30 hodin v přízemí kláštera Emauzy, Praha 2, Vyšehradská 49. Na besedě promluví Ing. Jiří Karnecký z Magistrátu hl. m. Prahy.

Ekumenická bohoslužba ke Dni Země

Ekologická sekce České křesťanské akademie zve k účasti na ekumenické bohoslužbě ke Dni Země v úterý 24. dubna 2012 v 19 hodin v pražském kostele Nejsvětějšího Salvátora na Křižovnickém náměstí. Kázáním poslouží Ing. Jiří Ort, zpívat bude pěvecký soubor Gabriel. Po bohoslužbě cca od 19:50 následuje beseda s Ing. Petrem Hejlem, starostou městské části Praha – Suchdol.

JABOK – Vyšší odborná škola sociálně pedagogická a teologická

Přihlášky: do 30. dubna 2012

Přijímačky: červen/srpen 2012

Další informace: www.jabok.cz

Sociální pedagogika a teologie

Absolvent se stává diplomovaným specialistou v oboru sociální pedagogika (DiS.). Může též získat bakalářský titul v oboru PASTORAČNÍ A SOCIÁLNÍ PRÁCE zajišťovaném společně s Evangelickou teologickou fakultou Univerzity Karlovy v Praze.

Denní tříleté studium, ev. také v kombinované formě.

Zřizovatelem školy je Salesiánská provincie.

Ivan Klíma: Jak daleko je slunce

Dá se vidět, jak rostou stromy? Co je to závist? Co jedly vlaštovky, když nežily mouchy? Pamatuje někdo, kdy se Země narodila?

Slunce. Vzduch. Voda. Lidé kolem nás. Knížky. Žijeme uprostřed svých starostí, spěchů a povinností a může se stát, že se nám svět kolem nás stane kulisami. Tolik věcí máme za samozřejmé. Velryby jsou veliké. Ptáci se rodí z vajíček. Země je tu už věky. Voda teče. Slunce svítí.

Děti vidí jinak. Přemýšlejí jinak. Ptají se. A také čekají na odpovědi. A poznají, když je dospělý zkusí odbýt. Nebo když se pokusí svou neznalost či nejistotu zamaskovat.

vypravěč doprovází svou moudrostí děti na jejich cestě hledání odpovědí na otázky o světě kolem nás, o jeho smyslu. Nečekejte pohádky ze světa, kde dokud neumřeli, žijí tam dodnes. Tady jsou pohádkové příběhy ze života. O tom, kolik nám toho v životě uniká. „Kůň pěkně a pomalu kráčí po silnici, zatímco kolem se řítí auta, řítí se tak rychle, že lidé v nich snad ani nevnímají, kudy jedou, nevidí krajinu kolem sebe, necítí louku, která je plná květů, a neslyší, jak zpívají ptáci, neslyší nic leda hukot motoru.“ (str. 73) Jsou tu příběhy o trápení i smrti. O lásce a věrnosti. Čáp neopustí svou umírající čápici. „I on zavře oči, ještě naposledy cítí, jako by na něho někdo teple dýchl, jako by letěl v čele hejna, jako by

se první mezi všemi vznášel nad vlahými vlnami teplého moře, pak se zvolna sesune vedle své družky, kterou nedokázal, kterou nechtěl opustit.“ (str. 60) Klíma nemaluje svět a život narůžovo. Ale také nestraší a neděsí. Vypráví. O životě a lidech. „Velrybí máma jim nemohla ani poděkovat, nejenže neuměla mluvit, ale příliš spěchala za svým velrybátkem. Ale když je dohonila, pověděla aspoň jemu: Tohle byli úplně jiní lidé, než o kterých jsem slyšela, že se jich musíme bát.“ (str. 87)

Knížka *Jak daleko je slunce* září. Sáhla jsem po ní nejen kvůli autorovi, ale také proto, že obálka svítí mezi ostatními knihami červenými, oranžovými a žlutými odstíny. Je nádherně ilustrovaná Hanou Pavlátovou. Její obrázky jsou půvabné a krásné. A také vyprávějí. Nejsou pouhou ozdobou, ale jsou Ivanu Klímovi partnerem. A v mých očích se stává malířka Pavlátová i spoluautorkou.

Jak daleko je slunce je knížka pro dospělé, aby ji mohli číst svým dětem. Při čtení budou děti potřebovat vaši blízkost. Ale možná, že i vy jejich.

Marta Židková

KLÍMA Ivan, *Jak daleko je slunce*. Praha: Portál 2011. 104 s.

ISBN: 978-80-7367-985-9

Známý a uznávaný spisovatel Ivan Klíma odpovědi pro děti hledá. V loňském roce mu vyšla v nakladatelství Portál knížka *Jak daleko je slunce*. Knížka, která na mnohé dětské dotazy odpovídá. Hluboce, působivě a poutavě. Mistr

UPOUTÁVKA

Oslavte svátek práce v Herlíkovicích!

Poslední prodloužený dubnový víkend se koná v Herlíkovicích až do úterý 1. května první jarní brigáda pro všechny generace. Brigáda bude zaměřena zejména na přípravu dřeva pro hlavní budovu, úpravy terénu a práce na objektu Kuncárny či kostela. V neděli po bohoslužbách je plánován fotbálek nebo výlet do hor a možná i koulovačka se zbytky sněhu na hřebenech. Večer grilování nebo táborák.

Přihlašování na <http://prihlasky.evangnet.cz>

Evangelický měsíčník **ČESKÝ BRATR**

vydává Českobratrská církev evangelická

Chystáme:

Co my jako křesťané můžeme nabídnout k tématu...

Vzdělávání (nejen teologické)

REDAKČNÍ RADA

šéfredaktorka: Daniela Ženatá
redaktorka: Gabriela Fraňková Malinová
členové: Šárka Grauová, Pavel Hanych, Jiří Hoblík, Jan Kirschner, Jan Mamula, Tomáš Pavelka, Jana Plíšková, Lenka Ridžoňová, Romana Špačková

NA OBÁLCE

foto: Pavel Capoušek

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Redakční uzávěrka květnového čísla je 22. 4. 2012. Vyhrazujeme si právo nevyžádané příspěvky krátit.

DISTRIBUCE PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky: Diakonie ČCE,
Klimentská 18, 110 05 Praha 1,
tel.: 222 316 306,
e-mail: szp@diakoniecce.cz

TISKNE

M.I.B. production service s.r.o.,
Papírenská 1, 166 11 Praha 6
(ev. č. MK ČR E810), vychází 12x ročně,
jednotlivá čísla 25 Kč, předplatné 290 Kč,
do zahraničí 790 Kč.
Informace o předplatném
podá, objednávky rozšiřuje
(i do zahraničí) redakce

ADRESA REDAKCE A ADMINISTRACE

Jungmannova 9, p. p. 466,
111 21 Praha 1,
tel.: 224 999 236,
e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,
www.e-cirkev.cz, sekce Publikace,
časopis Český bratr

www.ceskybratr.cz